

Täysistunto

Keskiviikko 14.10.2015 klo 13.59—17.39

2. Keskustelualoite vihateoista ja rasismista Suomessa

Keskustelualoite KA 1/2015 vp

Keskustelu

Puhemies Maria Lohela: Päiväjärjestyksen 2. asiana on ajankohtaiskeskustelu vihateoista ja rasismista.

Ajankohtaiskeskustelun avaa keskustelualoitteen ensimmäinen allekirjoittaja edustaja Nasima Razmyar. Seuraavan puheenvuoron käyttää sisäministeri Petteri Orpo.

Muut puheenvuorot varataan P-painikkeella, ja ne saavat kestää enintään 2 minuuttia. Myönnän puheenvuorot harkitsemassani järjestyksessä. Lisäksi myönnän harkintani mukaan 1 minuutin mittaisia vastauspuheenvuoroja.

Aloitetaan keskustelu. Edustaja Razmyar, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.01 **Nasima Razmyar sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät edustajakollegat! "Hyvien ihmisten hiljaisuus on ihmiskunnan suurin tragedia." Nämä Martin Luther Kingin sanat ovat hyvin totta myös tänään, kun puhumme yhteisestä painajaisesta nimeltään rasismi.

Arvoisa puhemies! Vaikenemisen aika on nyt ohi. Rasismi tai vihateot eivät mene itsensä pois. Pelko tai tietämättömyys eivät haihdu automaattisesti. Juuri siksi Suomen eduskunta ei voi kääntää katsettaan pois. Me, kansan vapailla vaaleilla valitsevat kansanedustajat, emme voi sulkea korviamme, ja ei, emme voi vaieta. Toisin kuin useimmissa tähän saliin tulevista asioista, tässä ei ole kyse politiikasta. Tässä on kyse ihmisyydestä, ja tässä asiassa edunsaajana on jokainen ihminen: sinä, minä ja me kaikki.

Arvoisa puhemies! Lokakuu 2015: Suomessa yritetään polttaa vastaanottokeskus. Syyskuu 2015: suomalaiset tekevät ihmismuurin estääkseen pakolaisten maahantulon. Syyskuu 2015: polttopulloisku turvapaikanhakijoiden tiloihin. Elokuu 2015: ministeri Stubbin kotiin isketään. Elokuu 2015: uusnatsit hyökkäävät ihmisten kimppuun Jyväskylässä. Heinäkuu 2015: kansanedustaja julistaa taistelun monikulttuurisuutta vastaan. Mieltikää hetki, kuinka järjenvastaiselta tämä kuulostaa. Kuinka järjenvastaiselta tämä kuulostaa! Se on valitettavasti hyvin totta, ja se tapahtuu tämän päivän Suomessa.

Suomi on ollut maa, jossa polttopulloja on näkynyt vain vanhoissa elokuvissa. Ilotulitusraketteja on ammuttu uudenvuodenaattona. Miten on mahdollista, että vuonna 2015 polttopullojen ja ilotulitusrakettien kohteena on vastaanottokeskus? Kenen suomalaisen hyvinvointia uhkaa ihminen, joka on menettänyt elämässään kaiken? Suomi ei ole rasistinen maa, mutta tosiasia on se, että Suomessa on rasismia. Rasismia on nähty jopa eduskunnassa. On järkyttävää huomata, että aikuisten kovat asenteet ovat siirtyneet jopa hiekkalaa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

tikolla oleville lapsille. Olemme nähneet videon siitä, kuinka aikuinen opettaa lasta lyömään erilaista ihmistä. On tärkeää muistaa, että yksikään lapsi ei koskaan kasva rasistiksi, ellei aikuinen hänestä sellaista tee. Meillä aikuisilla on valtava vastuu. Meillä päättäjillä on vielä suurempi vastuu. Meidän on näytettävä esimerkkiä.

Mitä me voisimme tehdä? Me voisimme näyttää esimerkkiä rakentavasta keskustelusta, jossa rasismille ja kaikenlaiselle vihapuheelle sanotaan "ei". On tärkeää tehdä selväksi, että vihapuhetta ei koskaan voi hyväksyä. Miksi vihapuhe on sitten niin vaarallista? Syy on se, että vihapuheesta on vain hyvin lyhyt matka vihatekoihin. Meillä on valitettavan monta esimerkkiä historiasta, valitettavan traagisia esimerkkejä historiasta siitä, mihin vihapuhe johtaa. Näitä esimerkkejä löytyy myös Suomesta.

Mitä me sitten emme voi tehdä? Me emme voi sulkea silmiämme, emmekä me voi vaieta. Me emme voi unohtaa historiaa, emmekä me voi menettää inhimillisyyttä. Emme myöskään me poliitikot. Sellaisesta poliitikosta, joka menettää kykynsä asettua toisen ihmisen asemaan, ei ole paljoa hyötyä.

Suomella ei ole varaa rasismiin ja vihapuheeseen. Suomi on aina ollut ja tulee aina olemaan monikulttuurinen maa. Suomen vahvuus ja rikkaus on ollut se, että Suomessa ei ole ollut meitä ja heitä, Suomessa on vain me. Meidän on muistettava, että erilaisuus on voimavara niin Suomessa kuin kaikkialla maailmassa.

Arvoisa puhemies! Ääriliikkeiden väkivalta Suomessa on tosiasia. Suojelupoliisin mukaan ääriliikkeiden väkivalta on yleistymässä Suomessa. Heinäkuussa 2015 uusnatsijärjestön jäsenet hyökkäsivät Jyväskylässä sivullisten ihmisten kimppuun pahoinpidellen heitä. Saman järjestön edustajat ovat myös esiintyneet yhdessä erään kansanedustajan kanssa ilman, että siihen on vielä puututtu. Kyseisen järjestön tavoitteena on kansallissosialistisen valtion luominen Suomeen. Suojelupoliisi on seurannut kyseisen uusnatsijärjestön ja äärioikeistolaisten liikkeiden toimintaa jo pidemmän aikaa.

Ilmapiiri Suomessa on kiristynyt. Vihapuheen määrä on lisääntynyt, ja erilaiset ääriliikkeet ovat käyttäneet väkivaltaa. Kansan vaaleilla valitsevat päättäjät eivät voi seurata tällaista kehitystä sivusta. Nyt on aika päivittää äärijärjestöjen riskiarvio ja selvittää tarkasti, millä tavalla lainsäädäntöä voidaan parantaa, jotta ääriliikkeiden väkivaltaisuutta voidaan ehkäistä ja estää. Kaikki väkivalta ja poliittinen väkivalta on väärin, eikä sitä voi hyväksyä — ei äärivasemmalta, ei -oikealta.

Vihapuhe ja rasismi näkyvät Suomessa myös ihmisten arjessa. Rasismia esiintyy kouluissa, työpaikoilla, lehtien palstoilla, nettikeskusteluissa. Jopa osa suomalaisista on joutunut pelkäämään käyttää omaa äidinkieltään. Se ei ole oikein. Kenenkään ei pidä joutua pelkäämään siksi, että puhuu omaa äidinkieltään, joka on Suomen virallinen kieli.

Arvoisa puhemies! Tällaista kehitystä ei voi hyssyttellä, ei voi hyväksyä tai puolustella millään tavalla. Jokainen suomalainen vaikuttaa omalla käyttäytymisellään siihen, millainen viesti Suomesta lähtee maailmalle. Suomen pitäisi olla tunnettu ennemmin Marimekon upeista printeistä ja lakanoista, ei valkoisista lakanoista. Yksilöllä on aina vastuu, mutta niin on meillä yhdessäkin. Sen vastuun kantaminen edellyttää, että me emme vaikene, me emme käännä katsettamme pois.

On hienoa, että sotiemme veteraanit ovat tuominneet voimakkaasti rasismiin. Kiitos heille. Myös tasavallan presidentti Sauli Niinistö on tuominut rasistisen väkivallan selväsanaisesti ja todennut, että turhautuneisuus tai kritiikki pitää osoittaa poliitikoille, ei viattomille ihmisille. Jokainen meistä voi omalla toiminnallaan näyttää, että suvaitsevaisuus

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

voittaa vihan, ja jokainen meistä voi näyttää, että rasismi ei ikinä voita sitä tosiasiaa, että me kaikki ihmiset olemme samanarvoisia.

SDP:n puheenjohtaja Antti Rinne ehdotti kesällä, että kaikki puolueet allekirjoittaisivat rasismien vastaisen julistuksen. Siinä ei ole kyse politiikasta vaan oikeasta ja väärästä, siitä, että poliittiset puolueet lähettävät selkeän viestin, että Suomessa ei sallita kenenkään ihmisarvoa alentavaa toimintaa tai puhetta. Toivon, että jokainen puolue toimii oikein.

Arvoisa puhemies! Haluan kertoa teille näin lopuksi pienen tarinan: Yli 20 vuoden takaa muistan selvästi ensimmäisen koulupäiväni. Asuin silloin Rovaniemellä, se oli vieras paikkakunta, ja tämä oli minulle silloin vielä vieras maa. Yritin koulua edeltävänä päivänä opetella edes yhden sanan, ja se sana oli moi. Toistin tätä sanaa peilin edessä ehkä tuhat kertaa, jotta seuraavana päivänä osaan sen koulussa. Seuraava päivä tuli, menin luokan eteen, tuli minun vuoroni, ja unohdin sen yhden ainoan sanan. Se kertoo siitä, että minua jännitti ihan valtavasti sillä hetkellä. Muistan myös hyvin ensimmäisen välitunnin. Tiesin, että kohta jään tänne yksin, ja jäinkin istumaan siihen pulpettiin, kun muut lapset lähtivät välitunnille. Ei mennyt kovin pitkä aika, kun sieltä tuli tyttö, hänen nimensä oli Charlotte, ja hän huijoi, että tule mukaan, ja pian me olimme hyppimässä hyppynarua, nauroimme, oli hyvä olo. Olimme kaikki lapsia, eikä siihen oikeastaan tarvittu edes yhteistä kieltä.

Elämässäni on todella paljon hyviä hetkiä, mutta tämä on jäänyt ehdottomasti mieleen. Olen monesti miettinyt, mikä teki siitä niin upean. Varmasti se, että minut — kieltä puhumaton, erilaiselta näyttävä ihminen — kohdattiin ihmisenä. Siihen vain vaadittiin, että joku ottaa sen ensimmäisen askeleen. Tässä tarinassa on kaksi opetusta: Ensimmäinen on se, että jokaisessa meissä elää pieni Charlotte. Meidän pitää uskaltaa kohdata ihmiset ihmisinä. Toinen opetus on se, että kun teemme näin, ihminen kokee olevansa osa yhteiskuntaa, jolloin hänen on helpompi pärjätä, ja enköhän itse ole siitä aika lailla elävä esimerkki.

Arvoisa puhemies! Me emme tarvitse Suomessa jakautumista vaan yhtenäisyyttä. Me emme tarvitse Suomessa vihapuhetta vaan vuoropuhelua. Me emme tarvitse sulkeutuneisuutta ja epäluuloisuutta vaan avoimuutta ja myötätuntoa. Suomesta ei saa tulla maata, jossa ihminen joutuu pelkäämään olla oma itsensä.

Rasismi sulkee silmät, viha sulkee silmät. Sitä vastoin suvaitsevaisuus avaa silmät, myötätunto avaa silmät. Kun maailma palaa ja miljoonat ihmiset pakenevat sotaa, Eurooppa kipuilee asian kanssa. Saksan yleisradio kysyi pieneltä pojalta, onko tämän päiväkodissa ulkomaalaisia. Neljävuotias Niklas vastasi: ei, siellä on lapsia. Pieni Niklas on oikeassa. Vihan kohteena eivät ole suomalaiset tai ulkomaalaiset, vihan kohteena ovat ihmiset.

Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu tuli oikeaan aikaan. On tärkeää, että eduskunta reagoi yhteiskunnan ongelmiin ja ihmisiä puhuttaviin aiheisiin. On meistä itsestämme kiinni, mistä vuosi 2015 tullaan muistamaan. Kymmenentuhannet suomalaiset ovat kesän ja syksyn aikana ilmaisseet mielipiteensä rasismia ja vihapuhetta vastaan. Nyt koko eduskunnalla on mahdollisuus tehdä sama ja lähettää selväsanainen viesti: Suomessa ei ole sijaa rasismille ja vihapuheelle.

Vaikenemisen aika on ohi.

14.14 Sisäministeri Petteri Orpo: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin kiitokset edustaja Razmyarille upeasta, koskettavasta ja vahvasta puheenvuorosta. Uskon, että voimme yhtyä siihen toiveeseen, jonka esititte puheenne lopussa, että lähetämme yhteisen viestin, että Suomessa ei ole tilaa rasismille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Arvoisa puhemies! Suomi on aina elänyt kansainvälisyydestä. Meidän vaurauteemme perustuu ulkomaankauppaan. Sukupolvet toisensa jälkeen ovat käyneet vaihto-oppilaina, yhä useammat opiskelevat ulkomailla, tekevät töitä kansainvälisissä yrityksissä, ja aika useaan perheeseenkin kuuluu ulkomaalaissyntyisiä ihmisiä. Suomalaiset ovat yksi maailman koulutetuimmista kansoista, kansa, joka on matkustanut Kanariansaarilta Kaukoidän maihin ja tutustunut kulttuureihin.

Suomalaiset ovat suvaitsevaista ja maltillista väkeä, väkeä, jolla on vahva halu auttaa. Siksi on väärin, että pienen ääri vähemmistön näkemykset ylikorostuvat keskustelussa kansainvälisyydestä, maahanmuutosta ja eri kulttuureista. Syntyy väärä kuva, joka vahingoittaa Suomea, mutta se vahingoittaa myös meitä itseämme, suomalaisia.

Ymmärrän oikein hyvin ihmisten huolen alati muuttuvan maailman keskellä. Joku pelkää, että muualta tulijat vievät työpaikan, joku pelkää, että valtiolla ei enää ole varaa maksaa omaa sosiaaliturvaa. Joku pelkää, että rikollisuus lisääntyy.

Meillä on lisäksi luontainen taipumus pelätä erilaisuutta. Yhteiskunnallisten ongelmien syyt ovat kuitenkin aina jossain muualla kuin ihmisten erilaisuudessa. Tuntuu jopa absurdilta, että Suomen eduskunnassa pitää vuonna 2015 edes puhua tästä, mutta totean, että on itsestäänselvyys, että rasismi on täysin tuomittavaa ja perusteetonta. Ihmisten ihonvärin, ulkonäön tai syntyperän perusteella ei voi tehdä päätelmiä heidän luonteestaan, ominaisuuksistaan tai kyvyistään.

Niitä, jotka tuomitsevat rasismia, syytetään usein sinisilmäisyydestä. Minusta se on käsittelemättä puhetta. Rasismia vastustamisessa on kyse ihmisarvon kunnioittamisesta, ihmisarvo kun ei ole mielipidekysymys.

Rasismia ja vihapuhetta vastaan voidaan parhaiten taistella avoimuudella ja keskustelun lisäämisellä. Kun asiat puhutaan halki, voi selvittää, että vika ei olekaan ihmisissä, vaan se, mitä pelkäämme ja emme voi hyväksyä, onkin tavoissa ja kulttuureissa. Ei ole esimerkiksi rasismia tuomita väriä tapoja tai tekoja, kuten vaikka naisten oikeuksien väheksymistä. Edelleen minusta on absurdia joutua sanomaan Suomen eduskunnassa, että naisilla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin miehillä.

Me myös leimaamme ehkä liian helposti ihmisiä rasisteiksi. Voi olla kriittinen maahanmuuttopolitiikalle tai olla huolissaan siitä, miten Suomi selviytyy suuresta maahanmuuttajamäärästä ilman, että on rasisti alkuunkaan. Vaikeassa tilanteessa suvaitsevaisuutta on ymmärtää myös ihmisten huolia ja erilaisia mielipiteitä. Rasistiksi leimaaminen on kova syytös toisalta. (Vasemmalta: Kyllä!)

Arvoisa puhemies! Vaikka Suomi on edelleen erittäin turvallinen maa niin arjessa kuin kansainvälisestikin verrattuna, turvallisuutemme kohtaa nyt suuria haasteita. Lisääntynyt maahanmuutto luo jännitteitä, jotka ovat jo purkautuneet viharikoksina. Vihapuhe netissä on erittäin yleistä. Se vihapuhe netissä vääristää tosiasioita ja muokkaa ihmisten käsitystä maailmasta ja muista ihmisistä.

Pahin vihan lisääntymisen muoto on järjestäytynyt yhteiskunnan vastainen toiminta eli väkivaltaiset ääri liikkeet. Nämä ääri liikkeet ovat uhka demokratialle. Onneksi näiden toiminta on vielä verrattain vähäistä, vaikkakin vastenmielistä. Väkivaltaisten ääri liikkeiden toimintaan liittyviä rikoksia tulee poliisin tietoon noin sata vuodessa. Suojelupoliisin arvioiden mukaan Suomessa poliittisiin ääri liikkeisiin kuuluu vain joitakin satoja henkilöitä. Kuitenkin Jyväskylän mellakan jälkeen olemme lisänneet ääri liikkeiden valvontaa. Suomessa ei kerta kaikkiaan hyväksytä väkivaltaa — ei keneltäkään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Sisäministeriön johdolla valmisteltiin väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelma jo vuonna 2012. Parhailleen ohjelmaa uudistetaan. Uudessa toimenpideohjelmassa luodaan muun muassa rakenteet ja kyky väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyyn koko maassa sekä valmius toimia radikalisoituneiden henkilöiden kanssa.

Väkivaltainen ääriajattelu kumpuaa erityisesti syrjäytymisestä. Siksi loppujen lopuksi turvallisuudessa on siis kyse siitä, onko yhteiskuntamme riittävän vakaa ja hyvä, tarjoaako se mahdollisuuksia kaikille ja erityisesti nuorille. Näin ollen pitkällä aikavälillä parasta rasismin ja väkivaltaisen ekstremismin torjuntaa onkin syrjäytymisen estäminen.

Jotta Suomi onnistuu maahanmuuttajien kotouttamisessa sekä toisaalta rasismin sekä ääriliikkeiden torjunnassa, tarvitsemme kansalaisyhteiskuntaa: järjestöjä, yhteisöjä, yrityksiä sekä aktiivisia suomalaisia. Pelkästään julkinen sektori ei tästä haasteesta selviä.

Arvoisa puhemies! Päivänpolitiikassa on muistettava, että työtä tehdään paremman ja turvallisemman yhteiskunnan puolesta. Kansanedustajien, ministerien ja puolueiden johtohahmojen on uskallettava puhua suvaitsevaisuudesta, moniarvoisesta ja välittävästä Suomesta. Tämä ei ole hallitus—oppositio-kysymys, tämä on koko eduskunnan yhteinen tehtävä.

Suomalaisen yhteiskunnan tulee myös kasvattaa uuteen, avoimeen ja kansainväliseen maailmaan. Hallitusohjelman vision mukaan Suomi on avoin ja kansainvälinen, kieliltään ja kulttuuriltaan rikas maa.

Kodeissa, kouluissa ja työpaikoilla tulee puhua maahanmuutosta ja siihen liittyvistä monista eri näkökulmista. Viranomaisten ja uskonnollisten yhteisöjen välistä keskinäistä luottamusta ja yhteistyötä väkivaltaisen radikalisaation vastaisessa työssä on parannettava.

Arvoisa puhemies! Lopuksi: Suomi tahtoo kantaa vastuunsa maailman hädässä olevien ihmisten auttamiseksi. Meidän on pidettävä sydän lämpimänä. Kannustan suomalaisia miettimään, miten he voivat olla näinäkin vaikeina aikoina rakentamassa hajottamisen sijaan. Jollekulle se on vapaaehtoistyötä vastaanottokeskuksessa, toiselle uussuomalaisen työllistämistä yrityksessä, kolmannelle rassistiseen huuteluun puuttumista kadulla.

Meidän on väsymättä työskenneltävä sellaisen Suomen puolesta, jossa jokainen kokee olevansa osallinen yhteiskunnan eri mahdollisuuksista. — Kiitos.

14.21 Anne Kalmari kesk: Arvoisa rouva puhemies! On erittäin tärkeää, että tänään keskustelemme täällä rasismista.

Meissä kaikissa asuu se lämmin sydän, joka haluaa tehdä hyvää. Mutta me kaikki saamme paljon palautetta ihmisiltä, jotka halusivat, että esimerkiksi maahanmuuttoon puututtaisiin, että meillä tehtäisiin asioita toisin kuin mitä nyt tapahtuu. Siksi on tärkeää, että me kansanedustajat olemme vahvoja, kun perustelemme, miksi Suomessa toimitaan juuri niin kuin meillä nyt toimitaan ja miksi meillä on nollatoleranssi väkivallassa.

On tärkeää, että me jokainen teemme omissa kotikunnissamme töitä sen eteen, että lähiyhteisöissä rasismi kitketään pois. Se ei ole helppoa työtä, sillä tiedän, että kun meillä on erilaisia taustoja, monesti sieltä tulee hyvin erilaista palautetta vastaan. Tämä puheenvuoro, minkä edustaja Razmyr puhui, antaa meille kaikille voimia tehdä sitä työtä, kun me toivottavasti joka ainoassa puolueessa puolustamme sitä nollatoleranssia.

On tärkeää, että olemme myös esimerkkeinä pienillä teoilla, kuten meidän pääministerimme oli antaessaan pakolaisille tai turvapaikanhakijoille oman kodin käyttöönsä. Ne esimerkit, että osallistumme vaatekeräyksiin tai vapaaehtoistyöhön, että lähdetään yhdessä (Puhemies koputtaa) vaikkapa keräämään metsästä marjoja — kaikki tämäntyyppiset toi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

met luovat sitä kotoutumista, ja voimme itse olla edesauttamassa myös (Puhemies koputtaa) tulijoiden tänne sopeutumista.

14.24 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! On monia asioita, joita voi ymmärtää, mutta rasismi ei ole sellainen. Rasismia kohtaan on oltava nollatoleranssi, ja sen takia on erittäin tärkeää, että myös poliittiset puolueet kautta linjan yhteisesti tuomitsevat rasismin ja myöskin allekirjoittavat tämän rasisminvastaisen julistuksen. Kokoomuksen lähtökohta on aina ollut se, että rasismia emme voi hyväksyä missään muodossa.

Täällä aiemmin edustaja Nasima Razmyarin puheenvuorossa kävi varsin hyvin esille se, kuinka tärkeää on, että maahantulijat pääsevät osaksi yhteiskuntaa. Tämä integroituminen suomalaiseen järjestelmään ja Suomeen ja oman paikan löytäminen tässä yhteiskunnassa on kaikkein tärkein asia. Siinä suhteessa se kaikki työ, millä tätä voidaan edistää niin opilaitoksissa, vapaaehtoistyössä kuin työelämässä on hyvin keskeistä, ja niitä kaikkia kysymyksiä meidän on tarkasteltava, kun sitten tämän viimeisen turvapaikanhakijoiden aallon kohdalta ollaan siinä vaiheessa, että osa heistä saa oikeuden jäädä Suomeen ja varmaan myöskin yhdistää perheitään tänne.

Luulen, että kaikkein tärkeintä on nyt se, että me emme anna minkäänlaista sijaa ääri-
liikkeille vaan olemme yhteisesti tukemassa maltillista suhtautumista. Kysymys on nimenomaan se, miten voimme rakentaa asioita emmekä riko niitä.

On erittäin hyvä, että eduskunta käy tämän keskustelun hyvässä yhteisessä hengessä.

14.26 Sampo Terho ps: Arvoisa puhemies! Asia, josta puhumme, on todellakin tärkeä, ja tässä kysymyksessä on syytä olla aloitteellinen. Maan hallituksella on suuri vastuu, kaikilla eduskunnassa olevilla henkilöillä ja puolueilla on suuri vastuu, ja pidän myös hyvin tärkeänä, kuten edellinen puhuja totesi, että uusimme Euroopan poliittisten puolueiden peruskirjaan rasismista vapaan yhteiskunnan puolesta tekemämme allekirjoitukset, jotka viimeksi 2011 on ryhmien puolesta allekirjoitettu.

Tässä kyseisessä asiakirjassa todetaan rotusyrjinnästä seuraavaa: "Rotusyrjintä on kaikkea rotuun, ihonväriin, syntyperään tai kansalliseen tai etniseen alkuperään perustuvaa erottelua, poissulkemista tai etuoikeutta." Tämä on hyvin tärkeä ajatus, ja tämä on ajatus, jota meidän täytyy aina korostaa. Ketään ei syntyperänsä eikä uskontonsa tai poliittisen mielipiteensä takia saa koskaan, missään yhteydessä tai tilanteessa, asettaa toisen ylä- tai alapuolelle, eteen tai jälkeen. Mahdollisuuksien tasa-arvon on oltava ehdoton, samoin kuin keskinäisen kunnioituksemme. Meidän on ehdottomasti luotava yhteiskunta, jossa jokainen voi omalla työllään, omalla ahkeruudellaan saavuttaa sen, mitä ansaitsee. Se on jokaisen oikeus. Se on myös meidän kaikkien etu, mutta se ei ole etuoikeus, vaan Suomessa sen täytyy olla itsestäänselvyys, kuten ministeri sanoi, itsestäänselvyys. Se on aivan oikea sana. Ja tästä itsestäänselvyydestä voin taata, että oma ryhmäni ja hallitus, jota edustamme, tunnustaa sen tinkimättömänä, jakamattomana ja kaikille kuuluvana. — Kiitos.

14.28 Susanna Huovinen sd: Arvoisa puhemies! Veikko Lavi lauloi aikanaan: "Jokainen ihminen on laulun arvoinen. Jokainen elämä on tärkeä." Tämän viisauden soisi olevan aika korkealla myös kaikkien suomalaisten sanoissa ja teoissa. Haluan lämpimästi kiittää tämän keskustelualoitteen ensimmäistä allekirjoittajaa siitä, että tämä asia keskustellaan yhteisesti tänään tässä salissa, ja samalla kiitan myös sisäministeriä äskeisistä tärkeistä linjauksista hallituksen puolesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Minua vaivaa kovasti esimerkiksi maahanmuuttoa koskevassa keskustelussa se, että me suomalaiset kovin usein ajattelemme, että tietyt oikeudet kuuluvat vain meille. Meillä on oikeus lähteä opiskelemaan, tekemään työtä eri puolille maailmaa. Meillä on oikeus rakastua rätäkättä ja lähteä rakkauden perässä toisaalle. Mutta kun kyse on siitä, että Suomeen tullaan näiden samojen asioiden vuoksi, hyvin usein meidän oma suhtautumisemme — ainakin joidenkin henkilöiden suhtautuminen — on kovin negatiivinen.

Lisäksi minua vaivaa, arvoisa puhemies, se, että joskus tuntuu siltä, että rasismiin suhtaudumme liian yliolkaisesti. Ajattelemme, että eihän meillä tällaista ilmiötä olekaan, ja tilastot puhuvat aivan muuta. Ja senkin vuoksi on tavattoman tärkeää, että nimenomaan tänään tällä areenalla me toteamme yhteisesti, että meillä on ehdoton nollatoleranssi rasismia kohtaan.

Suvaitsemattomuus ei ole riittävän kova asenne. Vielä kovempaa on kuunnella, oppia ja ymmärtää aiemmin vierasta ja outoa ihmistä. Kaikkein kovinta on ryhtyä työhön ja toimintaan koko maailman elämän puolesta: kaikki erilaisia — kaikki samanarvoisia.

14.30 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa puhemies! Ihmisarvo ei tosiaan ole mielipidekysymys, rasismi on ehdottomasti tuomittavaa. Vieraanani on eduskunnassa käynyt lukuisia maahanmuuttovaltaisia koululuokkia Helsingistä. Melkein jokaisella vierailulla oppilaat ovat ottaneet esiin koulussa kohtaamansa kiusaamisen, nimittelyn ja jopa väkivallan. Rasistinen kohtelu on monen suomalaisen koululaisen arkipäivää. Nämä lapset eivät ole ulkopuolisia, he ovat meidän lastemme ystäviä, he ovat meidän kavereitamme, naapureitamme, kanssakulkijoita, lähimmäisiä.

Rasismien ja muukalaispelon torjumisessa ja myötätuntovajeen umpeen kuomisessa suomalaiset peruskoulut ovat merkittävässä asemassa. Turvapaikanhakijoissa on korkeasti koulutettuja mutta myös luku- ja kirjoitustaidottomia ihmisiä, niin lapsia kuin aikuisiakin. Koulut tarvitsevat riittävästi voimavaroja siihen, että esimerkiksi luokkakoot voivat olla riittävän pieniä oppilaiden erityisten tarpeiden huomioimiseen. Opettajat tarvitsevat täydennyskoulutusta siihen, että osaavat kohdata eri kulttuureista ja uskonnoista tulevat oppilaat. Samoin opettajat saattavat tarvita täydennyskoulutusta Suomi2-opetukseen. Kouluisa pitäisi olla riittävästi voimavaroja siihen, että voimme pitää luokkakoot riittävän pieninä ja tarpeen vaatiessa tarjota oppilaille pienryhmäopetusta.

Onkin hyvin huolestuttavaa se, että perusopetuksen määrärahoja on leikattu ja ollaan leikkaamassa, ja toivoisin, että hallitus voisi huomioida kasvavan tarpeen suomalaisissa kouluissa sille, että voisimme ottaa huomioon (Puhemies koputtaa) myös eri kulttuureista tulevat oppilaat ja heidän tarpeensa eriyettyyn opetukseen.

14.33 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa rouva puhemies! Haluan aluksi kiittää edustaja Razmyaria erittäin vahvasta ja tärkeästä puheesta. Haluan myös kiittää sisäministeri Orpoa vahvasta toiminnasta rasismia vastaan.

Ihmisillä on oikeutettu syy hämmennykseen ja jopa pelkoon. Ihmiset pelkäävät työpaikkojensa puolesta, toimeentulonsa puolesta, asuntojen puolesta. Mutta nämä ongelmat eivät johdu maahanmuuttajista tai pakolaisista; leikkauspäätökset ja talouspolitiikan linja on päätetty jo ennen kuin turvapaikanhakijoita alkoi tulla entistä enemmän Suomeen. Mutta tätä vaikeaa taloudellista tilannetta käytetään hyväksi. Ne, jotka ovat rasisteja, ne, jotka haluavat lietsoa vihaa ja pelkoa niin netissä kuin toreillakin, käyttävät tätä tilannetta hyväksi. Vihapuhetta organisoidaan, se ei kohdistu vain maahanmuuttajiin ja pakolaisiin vaan eri

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

vähemmistöihin ja eri poliittisiin suuntauksiin. Levitetään perättömiä väitteitä ja huhuja, propagandaa. Äärioikeisto ja natsit organisoivat mielenosoituksia, organisoivat hyökkäyksiä. (Maria Tolppanen: Äärivasemmisto myös!)

Arvoisa puhemies! Mikä sitten on meidän kansanedustajien rooli? Me olemme vahvoja mielipidevaikuttajia. Yksikään kansanedustaja ei saa levittää rasismia tai perättömiä väitteitä maahanmuuttajista ja pakolaisista. Meidän jokaisen tehtävä on puuttua vihapuheeseen tiukasti, sanoa, miten asiat todella ovat. Nimittäin vihapuheesta on valitettavan lyhyt matka vihatekoihin ja väkivaltaan. Se on valitettavasti nähty myös Suomessa. Vihapuheet ja vihateot eivät ole hyökkäys joihin muuta kohtaan, ne ovat hyökkäyksiä meitä kaikkia kohtaan.

14.35 Anna-Maja Henriksson r: Värderade fru talman, arvoisa puhemies! Jag vill också börja med att tacka ledamot Razmyar och minister Orpo för deras otroligt fina inlägg här i början. Jag tror att det är oerhört viktigt att vi som riksdag, som enskilda riksdagsledamöter, som ministrar, medlemmar av statsrådet visar för Finlands folk att rasism inte kan accepteras i någon som helst form, och att det i dag är lika aktuellt för vårt land som det har varit tidigare, ännu aktuellare, att sätta ner foten och säga att det här går inte.

Arvoisa puhemies! Vallitseva yhteiskunnallinen ilmasto ei valitettavasti vielä viittaa siihen, että onnistuisimme lähitulevaisuudessa kitkemään rasismia kokonaan. Sen lisäksi, että meidän on eri rooleissamme poliitikkoina, yhteiskunnallisina keskustelijoina, esimiehinä, kollegoina, viranomaisvallan käyttäjinä, asiakkaina, naapureina, ystävinä ja niin edelleen oltava selkeitä yleisessä rasismia ja muukalaisvihan tuomitsemisessa, on aivan yhtä tärkeää, että me kaikki reagoimme arkisissa tilanteissa, joissa joudumme näkemään rasismia, ja tarjoamme sen kohteeksi joutuvalla apua ja tukea. Rasismia vastustaminen vaatii siviilirohkeutta ja halua asettua toisen ihmisen rinnalle tämän joutuessa sen kohteeksi.

Meille poliitikoille tämä merkitsee myös sitä, että meidän on oltava uskottavia, ryhdyttävä sanoista tekoihin ja osoitettava konkreettisesti olevamme yhdenvertaisia. Ja tässä meillä kansanedustajilla, meillä poliittisilla puolueilla, on suuri työ vielä edessämme. Olen iloinen siitä, että näyttää siltä, että kaikki eduskuntaryhmät lähtevät nyt uusimaan rasismivastaista julistusta. Ja se on hyvä osoitus, että tässä seisomme yhtenäisenä.

Arvoisa puhemies! Martin Luther King sanoi aikoinaan: "Minulla on unelma, että jonnain päivänä neljä pientä lastani voivat elää maassa, jossa heitä ei arvioida heidän ihonväriänsä perusteella vaan sen perusteella, mitä he ovat." Toivon, että me kaikki muistamme tämän tästä eteenpäin ja että koko Suomen kansa myös muistaa sen sanoman.

14.38 Peter Östman kd: Arvoisa rouva puhemies! Suomessa ei voida hyväksyä rasismia tai vihapuhetta, ja siksi eduskunnan täytyy lähettää voimakas viesti: rasismia, vihapuhetta, syrjintää tai väkivaltaa ei hyväksytä, sillä jokaisen ihmisarvo on ehdoton siksi, että ihmisarvo perustuu ihmisen olemiseen, ei hänen tekemiinsä tai kykyihinsä tai rotuunsa. Se on luovuttamaton riippumatta sukupuolesta, iästä, asemasta, uskonnosta, syntyperästä ja muista ominaisuuksista tai elämänvalinnoista.

Arvoisa puhemies! On hyvä käydä asiallista keskustelua myös siitä, mikä on rasismia — iloitsin siitä, että sisäministeri Orpokin uskalsi nostaa tämän asian keskusteluun — tai mikä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

on monikulttuurisuus, miten päätetään, mitkä käytännöt edustavat suomalaista kulttuuria tai monikulttuuria, kuka saa äänensä ja tietonsa kuuluville, onko se koko kansan oikeus.

Tällä hetkellä todistamme ilmiötä, jota monet kutsuvat suurimmaksi pakolaiskriisiksi sitten toisen maailmansodan. Kriisi on johtanut vastakkainasetteluun, ja keskustelu on muuttunut hyvin mustavalkoiseksi erityisesti sosiaalisessa mediassa. Jotkut tekevät selvästi rasistisia avauksia, kun taas toiset puolustavat "ovet auki kaikille" -linjaa. KD ei pidä kummastakaan linjasta. Emme hyväksy millään tavoin rasismia, mutta emme kuitenkaan pidä päätöksistä, jotka sisältävät pakon. Ja tästäkin meidän on syytä keskustella.

Pakolaiskriisiin tarvitaan oikeita toimenpiteitä, ja mikäli me haluamme nykyisen kaoottisen tilanteen hallintaan, meidän tulee vahvistaa kiintiöpakolaisjärjestelmää, lisätä kriisimaiden apua ja pyrkiä tosissaan torjumaan ihmissalakuljetuksia.

14.40 Pääministeri Juha Sipilä: Arvoisa puhemies! Kiitokset edustaja Razmyarille tärkeästä, ajankohtaisesta ja tunteikkaasta puheenvuorostanne. Olen täsmälleen samaa mieltä: Suomessa ei ole sijaa vihapuheelle, Suomessa ei ole sijaa vihateoille. Olen samaa mieltä siitä, että tässä salissa meidän kaikkien on näytettävä tässä asiassa esimerkkiä. Olen samaa mieltä kanssanne siitä, että vihapuheesta on lyhyt matka vihatekoihin — itse asiassa sanakin on teko.

Hallituksen viesti on selkeä: Vihateoille ja rasismille ei ole Suomessa sijaa. Suomi on suvaitseväinen, Suomessa on erilaisuudelle tilaa, ihmisarvo on jakamaton.

Maahanmuuttoon liittyen kansalaisilla on myös pelkoja, ja pelot täytyy kohdata. Meidän pitää tarjota tilanteita, avointa keskustelua myöskin pelkojen kohtaamiselle. Pelkoja pitää pystyä käsittelemään, ja paras tapa pelkojen käsittelemiseen on se, että me pystymme tarjoamaan tilanteita, tilaisuuksia, joissa ne pystyy henkilökohtaisesti kohtaamaan.

Itselleni oli erittäin merkityksellistä, että omassa yrityksessäni oli suuri joukko pakolaisia töissä. Pääsin heidän häätilanteisiinsa, vierailemaan heidän perheissään, ja sillä tavalla meistä tuli ystäviä. Työyhteisöt tarjoavat näitä mahdollisuuksia, seurakunnat voivat tarjota näitä mahdollisuuksia, erilaiset vapaaehtoistyön kanavat, naapuruus tarjoavat näitä kanavia.

Haluan kiittää kaikkia edustajia tähän asti käytetyistä puheenvuoroista, ja juuri tässä hengessä toivon, että voimme jättää tästä salista yhtenäisen viestin.

14.42 Markus Lohi kesk: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Razmyarin puheeseen sisältyi koskettava, omakohtainen, aito tarina inhimillisyydestä, kiitos siitä.

Meneillään olevat kriisit Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa ovat saaneet ihmiset liikkeelle. Monet pakenevat sotia, ja on myös paljon niitä, jotka etsivät parempaa elämää ja elintasoa täältä Euroopasta. Tämä ilmiö — voisi sanoa: ennennäkemätön ilmiö Euroopassakin näin suuressa mittakaavassa — koettelee myös Suomea.

Maahanmuutto luo Suomelle mahdollisuuksia, mutta on myös kiistämättä haasteita. Myös tähän liittyvistä ongelmista on uskallettava puhua asiallisesti. Silloin kun keskustelua sävyttää inhimillisuus ja kaikkien ihmisarvon kunnioitus riippumatta henkilön taustasta, ihonväristä tai rodusta, voidaan myös vaikeista asioista puhua.

Keskustan eduskuntaryhmä ymmärtää hyvin, että moni suomalainen on hämmentynyt ja huolissaan siitä, mitä poikkeuksellisen suuri pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden määrä tarkoittaa suomalaiselle yhteiskunnalle. Suomen on toimittava kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Meidän pitää olla inhimillisiä mutta samalla realisteja. Autamme osaltamme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

hädänalaisia ihmisiä, mutta emme ole sinisilmäisiä. Suomesta turvapaikan saavat he, ja vain he, joille se oikeasti kuuluu.

Tilanteen ratkaisemisessa tarvitaan eurooppalaista ja laajempaa kansainvälistä yhteistyötä. Kaikki voitava on tehtävä olojen parantamiseksi niillä alueilla, joilta ihmiset ovat nyt lähteneet. Keskustan eduskuntaryhmä vetoaa poikkeuksellisessa tilanteessa maltin puolesta suomalaisessa yhteiskunnassa. Tuomitsemme yksiselitteisesti rasismia, vihapuheen ja -teot sekä väkivallan. Tänään kaikki eduskuntaryhmät uudistivat sitoumuksensa eurooppalaisten puolueiden rasismia vastaiseen peruskirjaan ja tuomitsivat yhdessä kaikenlaisen väkivallan. Tämä on tärkeä viesti siitä, millaista Suomea haluamme rakentaa. Itse uskon, että suomalaiset ovat laajalla enemmistöllä tämän linjan takana.

14.45 Ben Zyskowicz kok: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän edustaja Razmyaria ja ministeri Orpoa erittäin hyvistä ja vahvoista puheenvuoroista.

Edustaja Razmyar, te arvelitte ujusti, että olette hyvä ja kannustava esimerkki siitä, miten maahanmuuttaja rikastuttaa suomalaista yhteiskuntaa. Minä voin sanoa, että te totisesti sitä olette.

Kun tuomitsemme rasismia ja vihapuheen, on tärkeitä tuomita turvapaikanhakijoita vastaan tehdyt vihatteot ja natsien väkivallanteot. On myös tärkeitä tuomita esimerkiksi juutalaista synagogaa vastaan tehdyt vahingonteot ja myös anarkistien väkivaltainen riehuminen esimerkiksi itsenäisyyspäivänä.

Ajankohtainen pakolaiskriisi on valtava haaste myös suomalaiselle yhteiskunnalle. On ymmärrettävä niitä huolia, mitä ihmisillä on tässä tilanteessa. Niitä ei pidä väheksyä. Suomeen tulee tänä vuonna ehkä 30 000—35 000 turvapaikanhakijaa, pääosin Irakista. Jos heistä esimerkiksi puolelle kuuluu Suomessa humanitäärinen suojelu, on meillä kuitenkin tuhansia turvapaikanhakijoita, joilla ei ole perustetta saada humanitääristä suojelua ja joilla ei ole perustetta jäädä Suomeen. Minä olen huolissani näistä tuhansista nuorista miehistä, jotka jäävät laittomasti Suomeen mutta elävät usein käytännössä suomalaisen yhteiskunnan ulkopuolella. Mitä tämä tarkoittaa kansalliselle turvallisuudellemme ja kansallistemme turvallisuudelle? Haluankin kysyä teiltä, pääministeri Sipilä: mitä kuuluu neuvotteluille Irakin kanssa palautussopimuksesta, milloin saamme tällaisen sopimuksen solmittua?

14.47 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Razmyarille, että tämä aihe on otettu esille. On itsestään selvää, että myös Suomen ja suomalaisten pitäisi ja pitää kannattaa rasismista vapaata yhteiskuntaa. Kaikentyyppinen henkinen ja fyysinen loukkaaminen on väärin. Se ei ole hyväksyttävää ketään kohtaan.

Mutta jos tarkastelemme viime vuosina syntynyttä tyytymättömyyttä maahanmuuttoa kohtaan, syynä on muun muassa se, että monet eivät pidä oikeudenmukaisena sitä, että pelkästään sosiaalisin perustein maahamme tulleet saavat sosiaalivetot helposti verrattuna vuosikymmeniä pienellä palkalla kituuttaneisiin veronmaksajiimme. Netissä on valtava määrä oikeaa ja väärää tietoa aiheesta. Myös rikosten teossa Afrikasta ja Lähi-idästä tulevat ovat kärjessä kantaväestöön nähden. Uusi turvapaikanhakijoiden aalto on tuonut maahamme tuhansia nuoria miehiä. Monet vanhemmat ovat huolissaan lapsistaan, samoin monet naiset ovat huolissaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Kysynkin hallituksen edustajilta, ministereiltä tässä: Annetaanko vastaanottokeskuksissa infoa suomalaisesta kulttuurista ja varsinkin naisen asemasta Suomessa? Ja jos ei, niin pitäisikö, koska se palvelee kaikkia osapuolia?

14.48 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Yhdyn niihin kiitoksiin ja arvioihin, mitä on kuultu sekä edustaja Razmyarin että ministeri Orpon puheesta. Erityisesti edustaja Razmyarin puhe oli erityisen tunteisiin vetoava ja tähän tilanteeseen sopiva — voi sanoa, että tietyllä tavalla jopa historiallinen puhe. Hänhän on ensimmäinen pakolaistaustainen kansanedustaja.

Arvoisa puhemies! Kun Suomea koettelevat erilaiset kriisit, on hyvä muistaa, että se menestysresepti, jolla Suomi on aina selvinnyt, on ollut se, että se tunne siitä, että olemme samassa veneessä, on aina kantanut yli tyrskyjen. Siksi me emme tarvitse nyt jakautumista, me tarvitsemme yhtenäisyyttä. Emme totisesti tarvitse vihapuhetta, vaan tarvitsemme vuoropuhelua.

Kuten edustaja Razmyar totesi, näidenkään tapahtumien jälkeen, mitä on nähty, ei voi sanoa, että Suomi on rasistinen maa, mutta on selvää, että on tunnistettava ja on rehellistä todeta, että Suomessakin esiintyy rasismia. Jotta tähän voidaan puuttua, jotta voidaan ehkäistä, se vaatii ilmiön tunnustamista. Erityinen vastuu on kaikilla aikuisilla. Yksikään lapsi ei kasva rasistiksi, mutta erityinen vastuu on meillä päättäjillä siinä, minkälaisen signaalin, minkälaisen viestin ja minkälaisen keskusteluilmapiirin me haluamme lähettää. Sen takia on tärkeää, että eduskunta käy tänään hyvässä hengessä ajankohtaiskeskustelun rasismista ja ääriliikkeiden väkivallasta Suomessa.

Kesällä SDP:n puheenjohtaja Antti Rinne ehdotti, että kaikki puolueet allekirjoittaisivat uudelleen rasismin vastaisen julistuksen lähettääkseen signaalin laajalle yhteiskuntaan siitä, että puolueet eivät tätä hyväksy. Tänään eduskuntaryhmien puheenjohtajat ovat omalta osaltaan tämän sitoumuksen antaneet, ja minusta se on erinomaisen hyvä viesti. Kun tässä julistuksessa, tässä peruskirjassa on edelleen vaatimuksia myös puolueille, niin uskon, että tämä on vahva signaali myös puolueille siitä, että ne tulevat tähän peruskirjaan sitoutumaan.

14.51 Ville Niinistö vihr: Arvoisa puhemies! Me suomalaiset olemme myös historiasamme aina pärjänneet silloin, kun me olemme pitäneet yhtä, pitäneet huolta siitä, että kaikki ovat mukana kehittämässä yhteiskuntaamme. Kuuntelin hiljattain tasavallan ensimmäisen presidentin K. J. Ståhlbergin virkaanastujaispuheen, katkelman siitä, ja se oli varsin sykhdyttävää. Hän vetosi voimakkaasti siihen, että valtiovallan tehtävä on varmistaa, että jokainen Suomessa asuva ihminen, jokainen suomalainen kokee, että oikeus on hänen puolellaan, että jokaisen oikeuksia turvataan. Kannattaa muistaa, että tämä on lausuttu aikoina, jolloin Suomen ulkopoliittinen tilanne oli epävakaa ja olimme juuri nousemassa ylös kansaa pahasti jakaneesta sisällissodasta.

Voimme oppia tästä tasavallan ensimmäisen presidentin puheesta paljon myös tänä päivänä. Sen, että valtiovallan tehtävä on varmistaa, että jokainen ihminen kokee, että valtio on hänen puolellaan, pitäisi olla se ajattelutapa, kun me lähdemme torjumaan rasismia ja eriarvoisuutta Suomessa kaikessa meidän toiminnassamme, eduskunnassa, hallituksessa, viranomaisten päätöksissä, kunnissa, koulutuksessa ja kasvatuksessa.

Siksi on mielestäni tärkeää tunnistaa se, että rasismi on todellakin syrjintää, kiusaamista, jopa fyysistä väkivaltaa, ja rasismikeskustelun uhrin ovat ne, jotka jo kokevat arjessaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

tätä. Erityisesti lapset, myös vaikka adoptoidut lapset, jotka ovat asuneet lähes koko ikänsä Suomessa, kokevat sitä vain sen takia, että he näyttävät vähän erilaisilta kuin suomalaiset keskimäärin. Rasismikeskustelun uhrit eivät ole ne, jotka vetoavat siihen, että he eivät saa ilmaista mielipiteitä toisista ihmisistä tai heidän oikeuksiensa rajoittamisesta tuolla sosiaalisessa mediassa, ja purkavat omaa pahaa oloaan. Kaikista asioista saa keskustella. Kannattaa muistaa kuitenkin se, että kukaan ei ole sitä keskustelua missään pyrkinyt rajoittamaan, mutta sitä on pyritty rajoittamaan, että ihmisiä ei syrjitä, kiusata Suomessa vuonna 2015, ja tähän kaikkien liikkeiden on asetettava selkeät rajat.

14.53 Annika Lapintie vas: Rouva puhemies! Kun halutaan kritisoida politiikkaa, viesti yleensä osoitetaan poliittisille päättäjille. Maahanmuuttajan solvaaminen, vapaaehtois-työntekijän lasten uhkailu tai yritys polttaa pakolaisia elävältä on mielestäni jotain aivan muuta kuin maahanmuuttopolitiikan kritiikkiä.

Maahanmuuttokritikoiksi itsensä määrittelevät ovat perin juurin huolissaan mielipiteenvapaudesta ja sananvapaudesta. Sananvapauteen meillä kaikilla on oikeus, mutta sananvapauden uudet airuet yllyttävät toinen toisiaan käyttämään vapauttaan ja ilmaisemaan mielipiteitään. Tämän voi tehdä muun muassa levittämällä törkeyksiä verkossa valeprofiilin suojassa, liimailemalla lappusia pimeässä illassa lyhtypylväisiin, töhertämällä yöllä hakaristin jonkun oveen tai ampumalla ilotulitteita sotaa paenneita lapsiperheitä päin. Tämä porukka tosin unohtaa mainita, että perustuslain mukaisesti tarkempia säännöksiä sananvapauden käyttämisestä annetaan lailla. Rikokseen yllyttäminen, kiihottaminen kansanryhmää vastaan, kunnianloukkaus ja laiton uhkaus eivät ole sananvapautta vaan Suomen lain mukaan rikoksia. Oikeus sananvapauteen tarkoittaa tosiasiaa sitä, ettei sananvapautta rajoiteta ennakkosensuurilla. Jälkikäteen jokainen sen sijaan vastaa sanoistaan.

Kirjailija Jari Tervon rasismia käsittelevästä blogista aiheutunut poru toi voimalla esiin loukatut, uhriutuvat maahanmuuttokritikot. Keskustelu itse asiasta eli vihapuheiden muuttumisesta vihateoiksi jäi vähemmälle. Hiljainen vaitiolo vihapuheiden Suomessa on hiljainen hyväksyntä rasistien mekkaloinnille.

14.55 Mats Löfström r: Värderade fru talman! Den här diskussionen är mycket viktig. Jag är oroad över det allt hårdare samhällsklimatet i vårt land. Det är viktigt att vi som riksdagsledamöter tar avstånd från rasism, främlingsfienlighet och våld. Det är mycket bra att statsminister Sipilä snabbt och tydligt har tagit avstånd från våld och rasism i samband med den senaste tidens händelser. Det statsministern och presidenten säger har mycket stor betydelse och sänder en mycket klar signal till allmänheten och till finländarna. Men också vad vi riksdagsledamöter säger i frågan har stor betydelse, och det är viktigt att också vi är tydliga och starkt markerar mot hatbrott och rasism.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen yhä aggressiivisemmaksi muuttuva yhteiskunnallinen ilmapiiri on otettava vakavasti, sillä se vaikuttaa yhteiskuntamme yleiseen tunnelmaan sekä siihen, miten nuoret suomalaiset näkevät tulevaisuutensa. Monet nuoret suomalaiset muuttavat jo tänä päivänä pois Suomesta. He vievät mukanaan innovaatioita, yrittäjyyttä ja hyvän koulutuksen, ja melko harvat heistä tulevat takaisin. Meillä ei ole varaa menettää näitä ihmisiä, jos aiomme saada Suomen talouden takaisin jaloilleen. Kun ihminen päättää muuttaa, se ei ole aina pelkästään taloudellinen päätös, vaan se tehdään myös tulevaisuutta ajatellen. Siksi on tärkeää, että me kansanedustajat sanomme "ei" rasismille ja sanomme,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

että Suomi on avoin, kansainvälinen yhteiskunta, joka kuuluu Pohjoismaiden joukkoon ja jolla on valoisa tulevaisuus.

Jag vill också tacka ledamot Razmyr och minister Orpo för deras starka talturer. Här ska vi stå enade tillsammans. — Kiitos, tack.

14.57 Antero Laukkanen kd: Arvoisa puhemies! Haluan myöskin kiittää edustaja Razmyria tästä loistavasta aloitteesta ja tästä voimakkaasta, koskettavasta sydämen puheesta. Ja toivonkin, että se voisi jopa olla osa meidän perustuslakiamme ikään kuin liitteenä, muistutuksena siitä, mistä aineksista kansakuntamme on tehty.

Rasismi on yhteiskuntaa sisältä päin tuhoava henkinen syöpä. Sitä ei tule suvaita, ei Suomessa eikä missään maailmassa. Siitä tulee sanoutua irti, se tulee torjua. Rasismi on ylpeyttä. Se on tunnistettava henkiseksi ylemmyudentunteeksi, jossa pidämme itseämme muita parempina ihmisinä samalla, kun poljemme toisiamme.

Arvoisa rouva puhemies! Suomen tulee olla ja Suomi voi olla Euroopassa rasismivapaa vyöhyke, jossa jokainen ihminen, tulipa hän mistä tahansa, kokee olevansa turvassa ja että hänen ihmisarvoaan kukaan ei loukkaa. Arvoisat edustajat, on meidän käsissämme, millainen ilmapiiri Suomessa on. Tänään me voimme tehdä päätöksiä, joissa sanoin ja teoin alamme muuttamaan suomalaista ilmapiiriä ja kulttuuria kansoja rakastavaksi ja sellaiseksi, jossa kaikilla on mahdollisuus menestyä. Suomen ei tule missään olosuhteissa hyväksyä rasismia.

Puhemies Maria Lohela: Seuraavaksi ministeri Lindström, 3 minuuttia.

14.59 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström: Arvoisa rouva puhemies! Ihan tähän alkuun kiitos tästä tärkeästä keskustelusta. Oikeastaan toteaisin, että oli sitten kyse vihapuheesta tai rasismista, niin niinkään mitkään lait ja rangaistussäännökset eivät tässä ole minun mielestäni se pääasia, vaan pääasia on asenteet.

Me olemme aika monesti keskustelleet tässäkin salissa, ja tässä työpaikassa, kun itse aloitin täällä — puhun nyt suoraan — kohtasin semmoisen asenteen, jossa edustamani kansanliike ei ihan kaikille kelvannut. Edustaja Razmyr on nostanut tämän asian itse julkisuuteen sanomalla, että hän voi mennä kahvipöytään perussuomalaisen kanssa. Hienoa, tämä on minusta se oikea suunta.

Kerron tähän hyvin lyhyesti omakohtaisen kokemuksen. Tulin Kööpenhaminasta lentokentälle. Somalikuski otti minut kyytiin, ja me lähdimme sitten ajelemaan Rautatieasemalle päin. Keskusteltiin siinä matkalla asioista, ja hän tietysti kysyi, mistä tulen, mitä teen, ja jossain vaiheessa paljastui, että olen kansanedustaja. Tärkeä kysymys: mikä puolue? Perussuomalaiset. Teevadin kokoiset silmät taustapeilissä, ja hän alkoi minulle kauheasti selvittämään asioita. Me keskustelimme koko matkan tuonne Rautatieasemalle saakka, ja minä kerroin matkalla muun muassa, että minua ei kiinnosta, oletko sinä violetti, keltainen tai minkä värinen — sinä teet töitä. Hän sanoi, että hän tekee kahta työtä ja maksaa veroja Suomeen — eikö hän ole tervetullut? Minä sanoin: on. Me pääsimme tuonne Rautatieasemalle. Hän hyppäsi kuskin paikalta, juoksi sinne takaluukulle, ojensi minulle laukun ja käntensä ja sanoi: "Minä luulin, että kaikki perussuomalaiset ovat rasisteja. Minä olin väärässä."

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Mitä enemmän me kohtaamme toinen toisiamme, sitä enemmän nämä epäluulot hälvenvät. Sen takia tällainen keskustelu on tärkeää. Me emme tarvitse tähän maahan rasismia, mutta me tarvitsemme suoraa puhetta, myös niistä epäkohdista. Meidän pitää sietää niitäkin ihmisiä, jotka sanovat ja kritisoivat asiallisesti, eikä aina sanoa, että te olette väärässä ja me olemme oikeassa. Minun mielestäni silloin me pääsemme eteenpäin tässä keskustelussa. Toivottavasti siihen suuntaan mennään.

Puhemies Maria Lohela: Arvoisat edustajat, aloitetaan debatti. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat osallistua debattiin, ilmoittautumaan nousemalla seisomaan ja painamalla V-painiketta.

15.02 Nasima Razmyar sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ollut valtavan hienoa seurata tätä keskustelua, ja ikään kuin tietyllä lailla ilmaakin on puhdistettu. Kyllä olen sitä mieltä, että asioista pitää puhua suoraan niiden oikeilla nimillä. Ei pidä arvostella, mutta pitää olla myös rohkea ja tinkimätön niissä arvoissa, jotka ovat suomalaiselle yhteiskunnalle tärkeitä.

Kiitos erittäin paljon jo tähänastisesta keskustelusta.

15.02 Aila Paloniemi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rasismia ja viharikoksia ehkäistään mielestäni kaikkein parhaiten tekemällä itse toisin: osoittamalla myötuntoa ja auttamalla avun tarpeessa olevia ihmisiä, olivatpa he sitten maahanmuuttajia, Suomessa jo asuvia tai kantasuomalaisia avuntarvitsijoita. Minusta me jokainen voimme näyttää esimerkkiä ihan normaalissa arjessa tästä työstä.

Täällä on keskusteltu näistä ääri-ilmiöistä, mikä tietysti tähän keskusteluun kuuluukin, mutta minä haluaisin muistuttaa kuitenkin, että valtaosa suomalaisista, hienoja suomalaisia ihmisiä, on omalla tavallaan irtisanoutunut rasismista eikä ole lähtenyt tähän vihapuheeseen eikä vääränlaiseen syyttelyyn ja sormenheristämiseen vaan on toiminut juuri niin kuin sivistynyt ihminen toimiikin. Minä haluan kiittää kaikkia niitä suomalaisia, jotka ovat juuri omalla esimerkillään tehneet toisin.

15.03 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rasismi ja vihapuhe ovat väärin, ja European Social Surveyn mukaan Suomi onkin yksi vähiten rasistisista maista — voimme sinänsä jopa onnitella itseämme. Rasismi liittyy hyvin usein monikulturalismiin. Sellaiset maat, joissa on useita etnisiä ja uskonnollisia ryhmiä samojen rajojen sisällä, ovat tyypillisesti rasismin kehoja, (Eva Biaudet: Ei todellakaan!) kuten esimerkiksi Syyria, entinen Jugoslavia tai oikeastaan liki kaikki Afrikan maat. Homogeenisissä kansallisvaltioissa, kuten vaikkapa Islannissa tai Japanissa, ei tilastojen mukaan tällaisia viharikoksia juurikaan esiinny. Kohtalaisen onnistuneina esimerkkeinä voidaan myöskin pitää Amerikan maita, joissa muualta tulleet siirtolaiset — toki tämän alkuperäiskansan ensin hävitettyään — sulautuivat täysin uusiksi kansakunniksi, ja tämän takia kannatankin itse maahanmuuttajien voimakasta assimilaatiota suomalaisuuteen.

Arvoisa rouva puhemies! Tuomitsen rasismin lisäksi kaiken poliittiseen toimintaan kohdistuvan väkivallan, tehtiin se sitten oikealla tai vasemmalla nyrkillä, ja erityisesti nostan esille perussuomalaisten (Puhemies: Aika!) Helsingin piiritoimistoa kohtaan tehdyt hyökkäykset.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

15.05 Anne-Mari Virolainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustelualoite on valtavan ajankohtainen. Me emme voi kieltää sitä, etteikö ääri-liikkeiden väkivalta olisi lisääntynyt, tai sitä, että vihapuheen määrä on lisääntynyt. Kuten useimmat aiemmat edustajat ovat täällä korostaneet, meillä kansanedustajilla on myös velvollisuus toimia mielipidevaikuttajina ja meidän tulee reagoida, kun kuulemme vihamielisiä puheenvuoroja. Pari vuotta sitten aloin saada vihapostia sähköpostiini, kun pidin Euroopan neuvoston yleiskokouksessa puheen rasismia ja vihapuhetta vastaan. Tämä havainnollistaa juuri sen vihapuheeseen liittyvän ongelman: meidän pitää saada vihapuheen vastustajien ääni kuulumaan voimakkaammin kuin meidän hiljentämiseemme pyrkivät äänet.

Aivan lopuksi haluan muistuttaa siitä, mitä edustaja Razmyar omassa avauspuheenvuorossaan korosti: Yksikään lapsi ei synny rasistiksi. Meidän aikuisten on näytettävä omaa esimerkkiä, omaa mallia, miten eletään.

15.06 Maria Guzenina sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rasismi on taantumusta ja erityisen vaarallista aikana, jolloin tarvitaan eteenpäin menemistä. Kiitän edustaja Razmyaria hänen todella tärkeästä aloitteestaan ja tässä yhteydessä pitää sanoa myöskin rohkeudestaan ja siitä, että hän ei suostunut vaikenemaan — hän on nimittäin itse joutunut vihapuheen kohteeksi, ja vaatii suurta rohkeutta tulla tänne koko kansakunnan eteen sanomaan se, minkä hän sanoi. Uskon, että hän ei tule saamaan enimmäkseen kiittäviä puheenvuoroja vaan hän tulee saamaan enimmäkseen näitä ilkeitä, vihapuheen värittämiä puheenvuoroja sähköposteihinsa ja mahdollisesti tekstiviesteihinsä. Ja tämä kertoo myöskin siitä ilmapiiristä, joka meillä täällä Suomessa vallitsee. Ne, jotka uskaltavat puhua vihapuhetta ja rasismia vastaan, joutuvat myöskin hyvin voimakkaiden hyökkäysten kohteeksi, ja tämä on semmoinen asia, mikä meidän pitää saada Suomessa taltutettua.

15.07 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt on se hetki, jolloin ei puhuta paperista vaan suoraan sydäimestä. Tässä on tuhat asiaa, mistä minä voisin aloittaa.

Yksi on se, että edelleen tässä salissa puhutaan maahanmuuttajataustaisista objekteina. Herätys, rakkaat ystävät! Me olemme päätöksentekijöitä. Me olemme suomalaisessa yhteiskunnassa olleet todella pitkään. Me rakennamme tätä yhteiskuntaa yhtä lailla. Me olemme suomalaisia. Tämmöinen huomio tähän alkuun.

Toinen juttu on se, että minä olen itse asiassa aika pettynyt. Minä olen pettynyt ympäripyöreisiin puheisiin, mitä tässä on pidetty. Joka suuntaan yritetään jollain tavalla miellyttää. Sen pitäisi olla ihan sama, onko sinun nimi Ahmed, Jussi vai mikä tahansa. Tämä yhteiskunta on sinun yhteiskuntasi. Ja syrjintä ja vihateot ovat aivan älyttömän tuomittavia.

Annetaan nyt selvä viesti, eduskunta tarvitsee selvän viestin ulospäin, ei mitään ympäripyöreitä puheita. Nyt kunnon viesti ulospäin. — Kiitos.

15.08 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Erittäin ajankohtainen kysymys, ja tämä keskustelu olisi pitänyt käydä siitäkin huolimatta, vaikka meillä ei olisi nyt tällaista turvapaikanhakijoiden tulvaa. Haluan kiittää tietysti Razmyaria siitä, että on tämän keskustelun avannut, mutta täytyy kyllä sanoa, että ministeri Orpo on oikeilla otteilla tässä tilanteessa ja on tilanteen tasalla — siitä myös kiitokset.

Mielestäni pitää olla kohtuullisen jämäkkä siinä, mitä me keskustelemme. Tämä silottelu ja ympäripyöreiden puhuminen pikkuisen, täytyy myöntää, käy minunkin korvaani. Että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

me olemme täällä nyt niin hellantelttuja että ja että kun niin kaikkia on ja kaikkea hyvää. Minun mielestä pitäisi käydä keskustelua reilusti, avoimesti. Jos me olemme joistakin asioista ja näkemyksistä eri mieltä, niitä pitää suoda. Nyt on tärkeätä pitää pää kylmänä mutta sydän lämpimänä.

15.09 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Rasismista irtisanoutuminen ei riitä. Ei riitä, että me täällä puhumme. Nyt vaaditaan myös tekoja. Rasismin tuomitseminen edellyttää myöskin rasismin tunnistamista. Sen takia on tärkeätä, että rasismista myöskin puhutaan, ministeri Orpo, eikä pelätä tunnistaa se. On tärkeää myöskin tunnistaa syrjintä — myöskin silloin, kun itse syyllistyy, ja pyrkiä pohtimaan niitä syitä, minkä takia on kohdellut huonosti jotain toista henkilöä tai luokitellut häntä jollain tavalla huonommaksi tai vähemmän arvokkaaksi.

Monikulttuurisuudessa, sen oppimisessa, sellaisessa yhteiskuntaoppimisessa, on itse asiassa minun mielestäni kyse enemmän sen tunnistamisesta, että itse on jonkun kulttuurin rakentama, muokkaama ja itsellä on paljon sellaisia asenteita, jotka tarkoittavat, että ei näe toista aivan objektiivisesti vaan näkee hänet subjektiivisesti.

Mielestäni meidän päättäjien syytä — ainakin osaksi — on se, että Suomessa on näin paljon rasismia ja vihapuhetta. Me emme ole puuttuneet siihen riittävällä tavalla. Kaikki tutkimukset ovat sanoneet, että Suomessa on enemmän syrjintää kuin muualla EU-maissa... (Puhemies koputtaa)

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Essayah.

...ja 80 prosenttia siitä on rasistisista syistä.

Puhemies Maria Lohela: Edustaja Biaudet, nyt aika on täynnä. — Edustaja Essayah.

15.11 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Razmyar ja moni muukin on täällä siteerannut sitä tärkeää ajatusta, että maailman ongelma ei ole niinkään pahan paljous kuin hyvän hiljaisuus. Se, että me opimme hyväksymään erilaisuutta ja elämään sen kanssa, on jokaiselle ihmiselle haaste ihmisenä kasvamisessa, ja se alkaa ihan sieltä omasta perheestä, koululuokasta tai vaikkapa sitten työyhteisöstä. Hyvin erilaisenkin lähimmäisen täyden ihmisarvon ymmärtäminen ja tunnistaminen auttaa ymmärtämään myös sitä vastuuta lähimmäisistä, myös niistä kaukana asuvista. Tässä monet kansalaisjärjestöt ovat tehneet aivan erinomaista kehitysyhteistyön kautta tapahtuvaa kansalaiskasvatusta. Toivoisinkin, että hallitus vielä tarkasti harkitsisi sitä, onko tässä tilanteessa hyvä leikata näiltä kansalaisjärjestöiltä, jotka tekevät äärimmäisen tärkeää työtä, jotta ymmärtäisimme jokaisen ihmisen ihmisarvon ja lähimmäisyyden.

15.12 Tapani Tölli kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! "Arvaa oma tilasi ja anna arvo toisellekin." Tätä vanhaa suomalaista sananpartta ovat tämän tasavallan rakentajat useasti siteeranneet. Se sopii tähänkin keskusteluun ja tähän asiakokonaisuuteen. Meidän pitää ensinnä tarkastella itseämme, ovatko meidän asenteemme kohdallaan, ennen kuin me syyllistämme toisiamme liikaa. Tässä on kysymys ihmisarvosta ja siitä, miten me suhtaudumme ihmisiin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Toinen, jota tämän tasavallan rakentajat ovat lainanneet, on se, että "maa on lailla rakennettava", ja se koskee kaikkia, se koskee myös vihapuheita, ja se koskee ääriliikkeitä. Meidän tulee rakentaa tätä maata sillä lailla, että kaikki voivat kokea tämän maan omakseen. Näin sanoi aikanaan tämän eduskunnan pitkäaikaisin puhemies Kyösti Kallio toukokuussa 18, pian sodan päättymisen jälkeen: "Meidän on rakennettava tätä maata niin, että täällä ei ole erikseen valkoisia ja punaisia, vaan sellaisia, jotka voivat kokea tämän maan omakseen." Ja tämä periaate (Puhemies koputtaa) koskee myös tätä maahanmuuttopolitiikkaa.

15.13 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Antakaa lapsille maapallo tai antakaa vaikkapa jalkapallo. Täällä on puhuttu nyt tärkeistä asioista, ja minä haluan nostaa esille ennaltaehkäisyn ja ennakoinnin. EPK, jalkapalloseura Espoossa, kerää pakolaislapsille ja -aikuisille jalkapallovarusteita. Hallilla on keräys, sinne jokainen voi viedä ylimääräisiä tarvikkeita. KyIF on kirkkonummelainen urheiluseura, joka on perustanut jalkapallojoukkueen pakolaisille. Eli urheilu on asia, joka yhdistää. Urheilulla voimme luoda uusia kavereita, ja sinne on jokainen tervetullut, ja siellä ei ole mitään merkitystä sillä, minkä värinen olet, mikä sinun nimesi on — kaikki ovat tervetulleita.

Lapset ja nuoret ovat ne, jotka muuttavat maailmaa. Kouluissa on Kiva Koulu -ohjelmia, ja tänä päivänä hyvin varhain puututaan siihen, jos esiintyy kiusaamista tai vaikkapa rasismia. Se on hyvin monelle lapselle aivan vieras asia. Eli tehkäämme kaikkemme sen eteen, että annamme hyvän esimerkin nuorille lapsille, koska he muuttavat maailmaa.

15.14 Eero Suutari kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on käyty hyvää keskustelua siitä, miten me suhtaudumme muihin ihmisiin ja varsinkin rasismiin torjuntaan. Oma mielipiteeni kirkastui tässä, että meidän tulisi keskustella myös siitä, mitä me teemme tuolla maakunnissa, kun asiasta keskustellaan. Hiljakkoin kävin huoltoasemalla Kajaanissa, jossa minut kutsuttiin tietysti pöytään, kun siellä on semmoinen parlamentti, ja silloin oli Torniossa tämä ihmismuuri juuri muodostettu. Siinä piti sitten tuoda esille se, että ei kannata tämäntyyppisiin asioihin mennä mukaan ja täytyy vain surra sitä, että siellä käytetään Suomen lippua ja esimerkiksi leijonavaakunaa näissä tällaisissa mukana.

Olen samaa mieltä kuin kaikki täällä läsnäolijat, että meillä on oltava nollatoleranssi rasismiin suhteen ja me olemme kaikki suomalaisia silloin, kun me olemme tänne tulleet. Itselläni on tietysti tausta se, että olen itsekin vanhempien mukana ollut Ruotsissa lapsuutta ja niin poispäin ja nähnyt, miten siellä hyväksyttiin suomalaiset.

15.16 Antti Rinne sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnä haluan todeta, että olen hyvin ylpeä siitä, että Nasima Razmyar on kansanedustaja sosialidemokraattisen kansanliikkeen riveistä. Oli upeaa kuulla hänen puheenvuoronsa.

Arvoisa puhemies! Meillä poliitikoilla on erittäin korostettu vastuu mielipidejohtajina tästä keskustelusta. Rasismi ja vihapuheet on tuomittava kaikilla yhteiskunnan tasoilla, kaikissa tilanteissa on pidettävä huolta siitä, että rasismiin ja vihapuheitten kohteeksi joutuvia ihmisiä puolustetaan.

Edustaja Juvonen nosti tärkeän asian esille, kansalaisyhteiskunnan roolin välittäjänä. Kuuntelin joku viikko sitten Yleisradion lähetystä, jossa Lahdessa oli järjestetty jalkapalloturnaus. Siellä oli yleisönä eri-ikäisiä ihmisiä sekä turvapaikanhakijoista että kantasuomalaisista Lahdessa. Oli kiva kuunnella tuon tilanteen yhteydessä niitten lasten ja nuorten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

puheita, joissa todettiin, että täällä me yhdessä rakennamme. Tässä on kansalaisjärjestöillä ja kansalaisyhteiskunnalla todella iso merkitys tämän välittävän roolin ottamisessa.

15.17 Jani Toivola vihr (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Tosi tärkeä aloite ja todella tärkeä keskustelu. Itse ajattelin sitä, että kun me tuomitsemme tässä salissa rasismiin, niin on tärkeätä, että me pidämme huolta juuri siitä, että se ei jää ikään kuin semmoiseksi ulkokultaiseksi toteamukseksi tai ajatukseksi, että kun meillä ei nyt ole tässä yhteiskunnassa vielä sitä rasismia, niin nyt kun me sanomme "ei", niin se ei tänne rantaudu. On tärkeää, että me ihan aidosti muistamme, että se rasismi on osa meidän yhteiskuntaamme tänään. Tuolla on valtava määrä ihmisiä, jotka altistuvat sille rasismille päivittäin, ja se tekee heidän elämästään tällä hetkellä kamalaa, tai se täyttää heidän elämänsä väkivallasta tai ikään kuin sellaisesta tunteesta, että tässä yhteiskunnassa ei ole mahdollista edetä.

Minä haluan tämän vain sanoa ääneen, koska se on osa sitä tunnustamista. Jotta me voimme päästä ennakoluuloista, vihasta tai rasismista eroon, meidän täytyy ihan aidosti tunnustaa ja nähdä näitten ihmisten kokemukset. Se on välttämätön asia, me emme voi siinä ikään kuin ottaa sellaista oikoreittä.

Sitten minä ajattelisin myös niin, että kun me puhumme rasismiin vastustamisesta, niin siihen ei vielä liity talous tai se, mitä etuja kukin saa tai työllistyykö ihminen, ikään kuin se, mitä hän antaa yhteiskunnalle, vaan se on se perusarvo, se perusihmisoikeus, ja sen jälkeen tulevat sitten ne muut yhteiskunnalliset keskustelut, miten ihmiset tähän yhteiskuntaan sopeutuvat, miten me kotoutamme, mikä on kenenkin panos tai mikä (Puhemies koputtaa) on muuten tämän yhteiskunnan lainsäädäntö.

15.18 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on tänään käytetty erittäin hyviä puheenvuoroja ja muutamia hieman ympäripyöreämpiä puheenvuoroja, mutta minusta on tärkeää sanoa ja tunnustaa, että rasismi ei ole mitenkään välttämätön ilmiö monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Rasismi ei ole mikään luonnonlaki, se on valinta. Aivan kuten edustaja Razmyar aluksi totesi, yksikään lapsi ei synny rasistiksi vaan rasistiksi voi myöhemmin kasvaa, joten siitä voi myös kasvaa pois.

On myös hyvä muistaa, että Suomi on aina ollut monikulttuurinen maa. Se on tosiasia eikä valintakysymys. Tärkeintä on aina kohdata ihminen yksilönä, ei uskontonsa tai kansanryhmänsä edustajana. Kaikkien tulee olla suomalaisessa yhteiskunnassa ja lain edessä tasa-arvoisia. Erittäin tärkeää on tänä päivänä se, että me emme turru rasismiin ja vihapuheisiin vaan me kaikki avaamme aina suumme ja teemme tekoja rasismia vastaan.

15.19 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Värderade fru talman! Rasismi, muukalaisviha ja ääriliikkeet lähtevät kaikki ajatuksesta, että on olemassa me ja sitten nuo muut, ne toiset, ne erilaiset, ne, jotka eivät kuulu tänne. Ne lähtevät siitä, että haluamme määritellä suomalaisuuden, sen, mitä on olla kuten me, mahdollisimman kapeasti. Mutta kansalaisuus ei voi olla sitä, eikä se sitä ikinä ole ollut. Mikään maa, joka on lähtenyt tekemään kansalaisuudesta kärkihankkeen, mahdollisimman kapean ja tiukan, ei ole koskaan menestynyt. Suomalaisuuskin on aina ollut muiden vaikutteiden sulattamista, omaksumista. Suomalaisuudessa on ruotsalaista, venäläistä, saksalaista ja paljon muuta. Aleksis Kiven Suomi oli monikulttuurinen. Meidän Suomemmekin on monikulttuurinen. Ellemme hyväksy muita vaikutteita ja muita, emme ikinä kehity. Silloin Suomi taantuu. Siksi muukalaisviha ja rasismi, kansallismieliset ääriliikkeet ovat niin vahingollisia, koska ne taiste-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

levat luontaista kehitystä vastaan, kehitystä, joka aina on ollut Suomelle eduksi. Pienen maan etu on se, että kansalaisuus määritellään mahdollisimman leveästi...

Puhemies Maria Lohela: Aika on jo täynnä.

...että joukko meitä on mahdollisimman iso.

15.21 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rasismi kumpuaa pelosta, ja pelko aiheuttaa vihaa, ja vihasta seuraavat sitten nämä ikävät väkivallanteot, mitä tässä syksyn aikana meillä on Suomessa nähty. Täällä ei saisi kuulemma käyttää ympäripyöreitä puheenvuoroja tai puhua rauhallisesti, mutta haluan silti sanoa sen, että kyllä kysymykset ja epäilykset pitää sallia myös maahanmuuttokeskustelussa. Kysymysten vaientaminen, se, ettei vastata kysymyksiin, ei olla avoimia, ei sallita avoimien ovien päiviä vastaanottokeskuksissa, aiheuttaa rasismia. Toivon, että uskalletaan vastata kysymyksiin, käydä kipeääkin keskustelua. Sillä me saamme rasismia vähennettyä. (Eduskunnasta: Hyvä!) Tuntuu siltä, että tietynlainen riehujaporukka on nyt liikkeellä näissä tietyissä tapahtumissa. Minua on ainakin häirinnyt se, että antirasistisissa mielenosoituksissa käydään jopa poliisin kimppuun.

Arvoisa puhemies! Kolmas sektori on tehnyt loistavaa työtä, niin kuin täällä on kerrottu urheilijajoukkueista. Meillä Etelä-Pohjanmaalla on nuorisoseura tehnyt loistavaa työtä turvapaikanhakijoitten vastaanottamisessa, ja jopa Puolustusvoimat on ollut sellainen paikka, missä moni maahanmuuttaja on kotoutunut suomalaiseen yhteiskuntaan. (Puhemies: Aika!) Kaikki pelaa, kaveria ei jätetä -henki on hyvä rasismin torjumiseen.

15.22 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Me voimme puhua maahanmuutosta, me voimme puhua monista asioista, kuinka saadaan ihmisiä kotoutettua ja niin edelleen, mutta kun puhuin ympäripyöreistä puheista, niin yritin sanoa, että tämä on asia, joka aidosti vaikuttaa ihmisten arkeen, ja meidän pitää tiedostaa tämä. Minä tiedän, että tämä asia on monille todella vierasta, mutta kyse on ihmisten arjesta. Minun otetaan yhteyttä valtavan monta kertaa viikossa. Ihan suomalaiset, vaikka äidit, puhuvat siitä, että heidän lapsiaan kohdellaan kaupassa ihonvärinsä takia huonosti. Kuulen bussikuskeilta, että heidän päällensä syljetään. Asia on siinä, miten me näemme meidän yhteiskuntamme, onko meidän yhteiskuntamme semmoinen, että me annamme tällaista tapahtua, ja onko oikeudenmukainen, tasa-arvoinen ja yhdenvertainen yhteiskunta sellainen, jossa emme näe näitä asioita. Siksi haluaisin sellaista hyvää ja vakavaa keskustelua enkä joka suuntaan menevää, no, sellaista ympäripyöreätä asiaa.

15.23 Reijo Hongisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Meillä on oikeuksia ja velvollisuuksia, etuoikeuksia ei saa olla kenelläkään. Oikeuksiin kuuluu muun muassa fyysinen ja psyykkinen koskemattomuus, velvollisuuksiin hyväksyä erilaisuutta ja erilaisia mielipiteitä. Kenenkään lailla suojattua oikeushyvää ei saa loukata, ei missään tilanteessa eikä millään oikeudettomalla perusteella. Turuilla, toreilla ja sosiaalisessa mediassa keskustellaan vilkkaasti rasismista ja sen vastapainoksi usein mielletävästä suvaitsevaisuudesta. Ihmisiä leimataan rasisteiksi ja nimitellään monin eri tavoin. Näin toimivat henkilöt vannovat usein suvaitsevaisuuden nimiin. On valitettavaa, että on henkilöitä, jotka vaativat muilta suvaitsevaisuutta, siis hyväksymään heidän mielipiteensä ja ajatusmal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

linsa, mutta nämä samat henkilöt eivät suvaitse sitä, että on myös toisenlaisia mielipiteitä. Toivon, että tällaisesta ajattelusta päästäisiin eroon ja hyväksyttäisiin kiihkotta ja väkivalta myös muunlaisia mielipiteitä kuin vain se, jonka itse omaa.

15.25 Eva Biaudet r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä esiintyy aika usein, että on kaksi ääripäätä, ikään kuin on rasistit ja sitten on ihmisoikeusihmiset tai Suomen perustuslakia puolustavat. Minä en voi ymmärtää sitä, että Suomen perustuslaki on mikään ääripää, sehän on meidän perustamme meidän yhteiselle ihmisarvollemme. (Välihuutoja) Ihmisoikeudet ovat myöskin meidän yhteinen perustamme, mikä jokaiselle ihmiselle kuuluu ja mihin jokaisella on oikeus. Meillä on myös yhteisiä velvollisuuksia, jotka jokaiselle kuuluvat. Rasismi ei ole ihmisoikeuksien toinen vastakohta, eikä suvaitsemattomuus ole jotain sellaista, mitä on esimerkiksi perustuslaissa suojeltu. Päinvastoin siellä nimenomaan painotetaan sitä, että pitää olla yhdenvertainen lain edessä. Meillä on jopa erityislainsäädäntöä sanoa, ettei saa kohdella toista huonommin hänen alkuperästään tai uskonstaan tai muista syistä johtuen.

On tosi tärkeää, että me mietimme, millä tavoin me puhumme näistä asioista. Monesti kun puhutaan, että irtisanoutuu rasismista, niin sitten ehkä vahingossa käyttäekin sellaista kieltä, joka itse asiassa sitten antaa mielikuvia, että jollain tavalla hyväksyy muiden ihmisten huonomman kohtelun tai sellaisen jaottelun, josta edustaja Adlercreutz täällä puhui. Eivät ne ole vastakohtia, meidän kaikkien pitäisi jakaa perusoikeudet, ihmisoikeudet. Se on se lähtökohta, eikö niin?

15.26 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Rasismi ei ole mielipide, rasismi on rikollista, rasismi on ihmisten syrjimistä, ihmisten taustan takia syrjään työntämistä. Nyt on erinomaisen tärkeää ja ehdottoman tärkeää erottaa kaksi asiaa: Se, että me puutumme perättömiin väitteisiin, joita esitetään siinä tarkoituksessa, että ihmisiä leimataan siinä tarkoituksessa, että ihmisiä saadaan toisiaan vastaan, ja niihin puututaan ja sanotaan, että tuollainen puhe ei kelpaa. Se on täysin eri asia kuin se, että sanotaan, että ihmisillä ei saisi olla mielipiteitä. Tämä on tässä keskustelussa se ongelma: kun heitetään perättömiä väitteitä, ja sitten kun ne kumotaan ja sanotaan, että tuo ei pidä paikkaansa, väitetään, että ei saisi keskustella.

15.27 Wille Rydman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustelu lähti liikkeelle siitä, että todettiin, että pahat asiat saavat alkunsa siitä, että hyvät ihmiset pysyvät hiljaa. Mikäli tämä pitää paikkansa, niin Suomessa tai ainakaan Suomen eduskunnalla ei ole mitään hätää, koska hyvät ihmiset kyllä ovat olleet täällä kovasti äänessä.

Toinen asia, mistä olen vähän kyllä huolissani, on se sama huolenaihe, jonka edustaja Razmyar myöskin toi omassa puheenvuorossaan esille, että pieni kansakuntamme jakautuu tai jakaa itse itseään kahtia, leimaa toisiaan erilaisilla leimakirveillä. Siinä mielessä koen, että tämä on kyllä aika tärkeäkin keskustelu, koska kuten ministeri Orpo aivan oikein totesi, rasismi on erittäin vakava syytös ja sillä syytöksellä ei pitäisi leimata ihan mitään hyvää. Jos meidän maahanmuuttopoliittinen keskustelumme — jossa puhutaan aivan oikeista ongelmista, etenkin silloin kun puhutaan hallitsemattomasta massamaahantulosta — taantuu vain keskusteluksi siitä, että jollakin on siitä väärä mielipide, niin silloin me kyllä olemme pikemminkin omiamme ruokkimaan (Puhemies koputtaa) rasistisia asenteita ja yhteiskunnallista vastakkainasettelua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

15.28 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvät ihmiset ovat täällä olleet äänessä, mutta meidän on turha tuudittautua siihen, että tällä keskustelulla tämä ongelma olisi jotenkin hoidettu pois päiväjärjestyksestä. Ilmapiiri on Suomessa muuttunut. Hyväksyttävyyden raja on siirtynyt, ja erilaisista tölväyksistä, leimaamisesta ja solvaamisesta on tullut eräällä tapaa uusi normaali. Vesiraja on siirtynyt kauemmas. Tämä on huolestuttavaa, ja tätä keskustelua täytyy jatkaa, ja hyvien ihmisten täytyy olla äänessä täällä ja muualla yhteiskunnassa. Ei pidä hyväksyä rasismia, ei pidä hyväksyä minkäänlaisia vihan lietsomista saati väkivaltaa.

Arvoisa puhemies! Kysymys on myös Suomen maineesta ulkomailla, Suomen kansainvälisestä maineesta. Mutta kysymys on ilman muuta myös siitä, millainen on hyvä elämä täällä Suomessa, meille kaikille Suomessa oleville. Jokaisen ihmisen vastuu on nyt huolehtia siitä, että me pidämme Suomen avoimena, kansainvälisenä ja suvaitsevaisena, ja tämän keskustelun tulee jatkua.

15.29 Seppo Kääriäinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustelu ja se tämänpäiväinen kannanotto eduskuntaryhmiltä on tietysti erittäin väkevä mielenilmaisu, ja siinä on raja kerrottu selkeästi. Edustaja Razmyarin, uskallan sanoa, moipuhe oli koskettava. Siinä olivat asiat kohdallaan, ja se oli kaikin tavoin koskettava ja liikuttava. Ministeri Orpo lopetti oman myös erinomaisen puheenvuoronsa osallisuuspohdintaan. Minusta hän siinä kyllä osui erittäinkin oikeaan. Ajattelen sillä tavalla, että viha ja sen sukuinen ajattelutapa ja toiminta eivät kovin hyvin sikiä semmoisessa yhteiskunnassa, jossa jokainen tuntee olevansa tasa-arvoinen mahdollisuuksien osalta ja myös turvallisuuden saamisen osalta. Ja sitten puolestaan toisinpäin: semmoinen yhteiskunta, jossa on luokkayhteiskunnan piirteitä, suurta eriarvoisuutta, kärjistyvää sellaista, voi antaa pohjaa pahimassa tapauksessa myös vihailmiöille. Yhteinen tehtävä on huolehtia siitä, että me vältämme tuon tien.

15.31 Veera Ruoho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todellakin, rikoslakikin antaa turvaa rasismia ja vihapuhetta vastaan. Mikä on sitten vihapuhetta ja rasismia, ei kai sentään tosiasioiden esiintuominen? Esimerkiksi jo vuosia sitten perussuomalaiset toivat esiin kotouttamispolitiikkamme ongelmat. Miten kävi? Perussuomalaiset poliitikot leimattiin rasisteiksi, vain koska nostimme esiin tilastoista luettavat julkiset tosiasiat. Nyt kotoutuspolitiikkamme tehottomuus on yleisesti hyväksytty tosiasia, ja esimerkiksi vihreät esittivät uudistuksia siihen, niin että turvapaikanhakijat voisivat tehdä töitä mitä pikimmin maahan saavuttuaan. Itse uskon siihen, että juurikin perussuomalaisella maahanmuuttopolitiikalla vähennämme rasismia.

15.32 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Hongisto ja muutama muukin edustaja on pohtinut tässä, onko rasismilla keskustelussa jotain toista ääripäätä ja kuvitteleeko se ääripää olevansa jotenkin parempi. Ei todellakaan. Itse asiassa se, että torjuu rasismia, tarkoittaa juuri sitä, että uskoo ihmisten yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, ja rasisti se on se, joka haluaa syrjiä muita ihmisiä, asettaa itsensä muiden yläpuolelle. Näin ollen se on meidän kaikkien yhteinen tehtävä torjua rasismia, ja sille ei ole ääripäätä. Sen vaihtoehto on vain se, että me kaikki pidämme huolta siitä, että jokaisen oikeudet Suomessa toteutuvat. Siksi on tosi tärkeää nyt tunnistaa se, että iso osa ihmisten motivaatioiden kyseenalaistamisesta ja erilaisten tämmöisten väärien väitteiden esittämisestä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

mitä edustaja Arhinmäki on tuonut esille, vääristää keskustelua. Minä en pidä siitä, että vaikka köyhien, sosiaaliturvaa tarvitsevien suomalaisten motiiveja kyseenalaistetaan, kun he hakevat sosiaaliturvaa. Valtaosa ihmisistä tarvitsee tukea silloin kun he sitä hakevat, ja viranomaisten tehtävä on arvioida, kuuluuko se heille. Eli oikeusvaltiossa viranomaiset päättävät tällaiset asiat, ja meidän tehtävämme on olla keskenämme ihmisiksi ja olla leimaamatta (Puhemies koputtaa) toisiamme ja varmistaa, että kaikki ovat osallisia.

15.33 Juho Eerola ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ihan edustaja Niinistöle totean, että totta kai kaikki vastustamme rasismia, mutta ongelmaksi tulee juuri se, että kun esimerkiksi kritisoi maahanmuuttopolitiikkaa tai siinä olevia puutteita, ongelmia, niin sitten saa sen rasistin leiman, ja tästä siinä on monta kertaa ollut kyse.

Täällä on muutama edustaja puhunut tästä rasismin tunnistamisesta, mitä se siis on. Minä olen itse työskennellyt 12 vuotta Suomeen muuttaneitten maahanmuuttajien kanssa, ja ihan yhtä lailla kuin suomalaiset saattavat olla rasisteja ulkomailta tulleita kohtaan, nämä ulkomailta tulleet voivat myös olla rasistisia sekä meitä että toisiaan kohtaan. Minä olen nähnyt albaanin vihan serbiä kohtaan, somaleitten ja irakilaisten keskinäiset joukkotappelut ja kuullut turkkilaisten pahoja puheita kurdeista. Yhtä lailla kuin suomalaiset ehkä joskus saattavat olla rasisteja ulkomaalaisia kohtaan, vastaavaa tulee myöskin toiselta puolelta, niin että tämä rasismi, minkä me kaikki tuomitsemme, ei ole mustavalkoista, vaan se voi olla myös valkomustaa ja kaikkia muita värejä siltä väliltä.

15.34 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme yhtä mieltä täällä, että rasismi pitää tuomita, mutta me taidamme olla aika eri mieltä siitä, mitä rasismi on. Minusta rasismi on sitä, että ihmisryhmän tai sen jäsenen ihmisarvoa alennetaan. Ja rasismiin kuuluu osana se, että omaa ryhmää pidetään parempana kuin sitä toista ryhmää, ja tämä on se rakenteellinen ajatus rasismin takana.

Me Suomessa puhumme herkästi stereotypioilla. Se on yksinkertaista, se on joskus jopa vitsikästä tai ainakin muka-vitsikästä. Se taipuu hyvin tviitteihin, se taipuu hyvin someen ja nopeisiin sloganeihin. Mutta se ei kerro ihmisistä totuutta. Sekä hyvän ihmisen että sen pahoin käyttäytyvän ihmisen takana ei ole etninen ryhmä, ei kansalaisuus, ei uskonto, vaan siellä takana on yksilö. Jos me emme tätä eroa kykene ymmärtämään, niin silloin me emme kykene ymmärtämään, mikä on rasismin ydin. Uskon, että meidän pitää mennä eteenpäin tässä keskustelussa, että me ymmärtäisimme ja olisimme samaa mieltä siitä, mitä se rasismi on.

Mutta on myös rakenteellista rasismia, ja sitä meillä on Euroopassa, ja se kohdistuu erityisesti romaniyhteisöihin. Ja kun tiedän, että meidän ministeri Orpo on hyvä ihminen (Puhemies koputtaa) näissä asioissa, (Puhemies: Edustaja Filatov, aika!) niin toivon, että pitäisitte sitä myös esillä.

15.35 Pauli Kiuru kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitän erinomaisia puheista, joita edustaja Razmyar ja ministeri Lindström pitivät tässä aikaisemmin tarinoiden kautta hyvin koskettavalla tavalla. Ainakin itse uskon, että tällainen tuo meitä lähemmäksi toisiamme. Kiitän myös ministeri Orpoa maahanmuuttopoliittisista linjauksista ja tästä puheesta, jossa hän korosti myös sitä puolta, että maahanmuuttopolitiikan ongelmista ja tästä nykyisestä tilanteesta puhuminen ja sen ongelmakohtien esiin tuominen ei ole rasismia. Valitettavasti leimakirveet välillä siinäkin asiassa ovat hieman liian löyhässä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Epäkohdista on myös uskallettava puhua. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen mukaan jonkin maahanmuuttotilanteen väestön raikaustilastot ovat 8-kertaiset kantaväestöön verrattuna. Meidän on puututtava erittäin tiukasti häiriökäyttäytymiseen. Nollatoleranssi minun mielestäni näissä asioissa koskee kantaväestöä, se koskee maahanmuuttajia, ja avoin keskustelu on se toinen keino, jolla tilanteeseen voidaan puuttua.

15.37 Markku Rossi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Käytännön esimerkit poistavat ennakkoluuloja, jotka ovat tietty polku myös rasismille. Kun KuPSin pelissä oli irakilaiskatsomo huutamassa Banzaita, niin olihan se aika syväkäs kokemus muutoin hiljaisen katsomon läsnä ollessa. (Naurua) Tämä vain esimerkkinä, pienenä sellaisena, siitä, mitä kanssakäyminen voi olla.

Suomalaiset mansikat eivät olisi enää vuoden 2000 jälkeen tulleet poimituiksi ilman ulkomaalaista työvoimaa. Nyt meillä on maassa erittäin paljon väkeä, jolleka löytyy muutaakin ja monenlaista työtä. Kotikaupungissani Kuopiossa elää liki sata eri kansalaisuutta, puhutaan liki yhtä montaa eri kieltä Savon murteen lisäksi. Kaiken kaikkiaan olen kyllä ylpeä siitä, että olemme voineet tehdä niin Kuopiossa, Suonenjoella kuin Siilinjärvellä Tarinan sairaalan yksikön kohdalla ratkaisuja, jotka turvaavat noin tuhannelle lapselle, nuorelle ja pakolaiselle paikan.

Arvoisa puhemies! Kun joudumme käsittelemään näitä asioita viranomaispäätöksillä, niin tiedustelen oikeusministeriltä: onko mahdollisuus ja kuinka tullaan oikeuskäytäntöjä kehittämään sen suhteen, että myös päätöksiä pystytään tekemään nopeammin, koska sekin on tietyn tyyppinen oikeusturvakysymys turvapaikanhakijoiden kannalta?

15.38 Katja Taimela sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kaikkein rasisimmat puheenvuorot alkavat yleensä sanoilla "en ole rasisti, mutta". Mielestäni tämä kertoo paljon siitä ilmapiiristä, jossa me parhaillaan elämme. Rasismi on vahva sana, eikä miltei kukaan halua vapaaehtoisesti ilmoittautua rasistiksi. Sananvapauden rajoja hämmennetään tehokkaasti ja eri käsitteillä pelataan varsinkin sosiaalisessa mediassa varsin laajasti, ja sitä tekee myös valitettavasti osa päättäjistä.

Keskustelussa erottuvat melko selkeästi ne, jotka haluavat etsiä ratkaisuja, ja ne, jotka haluavat lietsoa pelkoa ja ennakkoluuloja. Koen itse, että meillä Suomessa on paljon opeteltavaa, miten puhua maahanmuutosta. Maahanmuutto haastaa suomalaisen yhteiskunnan, ja ratkaisut näihin haasteisiin löytyvät vain yhteisen pohdinnan kautta, eivät ääripäiden kärjistyksillä, eivät vihapuheella, mutta eivät myöskään syyttelyllä.

Lopuksi haluan todeta, kun puhutaan ihmisten hädästä, avuntarpeesta ja ihmisarvosta, että pitää muistaa, että kyse on aina yksilöstä ja ainutkertaisesta elämästä.

15.39 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ennaltaehkäisy on lähes joka asiassa äärimmäisen tärkeää, olipa sitten kysymys sairaudesta, rikollisuudesta tai rasismista. Me tiedämme, että tekeminen määrittelee hyvin pitkälle ihmisen hyvinvoinnin ja toisaalta pitkäaikainen toimettomuus on hyvin tuhoavaa. Se turhauttaa, ja se voi myös viedä ihmiseltä itsetunnon. Näin kysynkin ministereiltä — monet suomalaiset kyselevät sitä tänä päivänä — minkälainen lainsäädäntö meillä on sen suhteen, kuinka nopeasti me saamme Suomeen eri kulttuureista tulevat ihmiset työhön, olipa se työ mitä tahansa, vaikka vain väliaikaiseen, koska se jos mikä on se kaikkein paras tae sille, että kantaväestö hyväksyy nämä muista kulttuureista tulevat. Ja meidän pitäisi kiinnittää puheitten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

lisäksi myös näihin tekoihin huomiota, koska nämä teot sitten muokkaavat ihmisten asenteita ja nimenomaan hyväksyttävyyttä.

15.40 Ari Torniainen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensinnäkin iso, lämmin kiitos tästä tärkeästä ajankohtaiskeskustelusta. Mielestäni tämä keskustelu kaiken kaikkiaan on ollut erittäin hyvää ja perusteltua ja on osoittautunut todella aiheelliseksi.

Rasismi ja kaikkinaisen vihapuhe ovat todellakin täysin tuomittavia, jyrkästi tuomittavia. Tässä asiassa meillä on oltava aito nollatoleranssi myös käytännössä, ei vain puheissa. Miten sitten tästä eteenpäin, koska Suomessa kuitenkin on todellakin rasismia ja vihapuhetta? Mielestäni jatkossa on todella tärkeää, miten sitten käytännössä toimimme ja miten viemme tätä yhteistä rasismin vastaista sanomaamme kotiseuduillemme, sinne ihmisten pariin, kun keskustelemme heidän kanssaan.

15.41 Eero Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin haluan liittyä näiden joukkoon, jotka ovat esittäneet kiitokset tästä keskustelusta ja sen alustamisesta. Edustaja Razmyarin puheenvuoro oli todella koskettava, ja täytyy sanoa, että ensimmäistä kertaa eduskunnassa tuli tippa silmään. Se oli hyvin avaava ja syvälle ihmiseen ulotuva puheenvuoro.

Kiitokset myös ministeri Orpolle, joka on hoitanut vaikeaa tehtävää taitavalla, vastuullisella ja maltillisella tavalla.

On puhuttu siitä, onko tämä keskustelu nyt sitten hyvä vai paha. Haluan kuitenkin lähteä siitä, että tämä on hyvä ja että täällä on ollut hyvä henki ja yhteinen sitoumus puuttua näihin äärimmäisyystekoihin, olla hyväksymättä niitä ja olla valmis omalla toiminnallaan näyttämään esimerkkiä. Otan tämän keskustelun hyvänä asiana ja annetut lupaukset aitoina sitoumuksina.

15.42 Mika Niikko ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On selvää, että vihapuhetta ei pidä hyväksyä, ja uskon, että suomalaiset kykenevät vieraanvaraisuuteen ja ystävällisyyteen. Ja pääosin suomalaiset ovatkin vieraanvaraisia ja ystävällisiä. Tästä voi helposti tulla sellainen kuva, että Suomi on täynnä rasisteja, kun tässä aletaan keskustella, mutta tämä on kuitenkin yksi ääri-ilmiö, johon kykenee vain hyvin pieni joukko ihmisiä, ja sen takia meidän täytyy ymmärtää se, että suomalaiset ovat pohjimmiltaan vieraanvaraista porukkaa.

Samaan aikaan, kun on tärkeää tuomita vihapuhe, on myös yhtä tärkeää hyväksyä eri mieltä oleminen. Se tarkoittaa silloin myös sananvapautta ja sitä, että hyväksytään mielipiteet, vaikka ne eivät olisi samoja kuin omat. Ja siinä mielessä meidän täytyy olla kieli keskellä suuta, kun me tuomitsemme rasismin, ettemme me tuomitse ihmistä, joka huolestuneena vuodattaa sitä omaa pahaa oloaan tai sitä mielipidettään, vaan sillekin on tilaisuus ja tila tässä yhteiskunnassa. Uskon, että Suomessa kyetään keskustelemaan näistä vaikeista asioista, kunhan siihen annetaan mahdollisuus kaikille ja ei lähdetä lyömään puolin sun toisin liian nopeasti.

15.44 Johanna Karimäki vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minäkin kiitan edustaja Razmyaria erittäin tärkeästä ajankohtaisesta keskusteluteemasta ja koskettavasta puheesta kuin myös ministeri Orpoa hyvästä otteesta asiassa. Moni edustaja on käyttänyt hyvän kansalaisyhteiskuntaa kuvaavan puheenvuoron, kuten edustaja Juvonen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

toi esiin harrastusten ja jalkapallon voiman ja myös pääministeri Sipilä puhui vapaaehtoistyön eri muodoista.

Minusta on tärkeää, että me tunnistamme sen, että kansalaisjärjestöt, kolmas sektori, jotka tekevät tätä arvokasta työtä, tarvitsevat myös tukea siihen, kuten kotouttamismäärärahoja. Nyt jos mietitään esimerkiksi Raha-automaattiyhdistyksen kotouttamismäärärahoja, niin hallitus voisi ajatella niin, että (Puhemies koputtaa) kyseessä on koko Suomen (Puhemies koputtaa) hyväksi tehtävä kotouttamista edistävä tärkeä toimi, jolla voidaan tuoda ihmisiä yhteen ja muodostaa pysyviä ystävyyssuhteita.

15.45 Ilkka Kantola sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun keskustellaan tämmäntyppisestä aiheesta, niin pienetkin sävyerot ovat merkitseviä. Suvaitsevaisuus, jota monet olemme täällä puolustaneet — suvaitsevaisuus ei kuitenkaan riitä, tarvitaan enemmän. Suvaitsevaisuus on jotakin sellaista, että me hyväksymme erilaisuuden. Kun suvaitsemme jotakin, katsomme vähän niin kuin yläviistosta alaspäin: minä suvaitsen sinua, vaikka olet tuollainen, minä hyväksyn sinut, vaikka olet erilainen.

Me tarvitsemme avoimempaa asennetta ja politiikkaa. Puhuisin mieluummin kulttuuri-sesta avoimuudesta, avoimuudesta kohdata erilaisia kulttuureita. Silloin on kysymys siitä, että me iloitsemme erilaisuudesta.

Kun edustaja Eerola täällä esitteli erilaisia maita ja tilanteita, joissa rasismi on vahvempaa ja toisissa vähän heikompaa, niin mainitsitte, että Pohjois-Amerikassa se kulttuurinen assimilaatio on mennyt eri kulttuurien välillä hyvin ja siellä rasismia on vähemmän. Epäilen tuota tilannetta. Ymmärtäisin niin, että Yhdysvalloissa pikemminkin erilaisille kulttuureille on annettu hyvin paljon tilaa. (Puhemies koputtaa) Siellä on totuttu erilaisiin kulttuureihin ja kohdataan niitä ja rasismia on vastaavasti vähemmän. On totuttu (Puhemies koputtaa) erilaisiin kulttuureihin.

15.46 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Tuppurainen käytti hyvän puheenvuoron ja sanoi muun muassa, että ilmapiiri Suomessa on muuttunut. Olen hänen kanssaan täysin samaa mieltä ja varmaan tekin olette.

Yksi asia, mistä me emme ole keskustelleet: Miksi se on muuttunut? Miksi esimerkiksi nettikeskustelut Suomessa ovat karanneet ihan käsistä? Se, miksi sallitaan nimettömiä kommentteja, on perusteltu usein sillä, että muuten ei synny keskustelua lehtien nettipalstoilla ja että jos vaaditaan allekirjoituksia näihin keskusteluihin, niin rajataan sananvapautta. Olemmeko me valmiit jatkamaan näin, että hyväksymme sellaista käytäntöä, missä solvataan toisia ihmisryhmiä, syrjitään ihmisiä ja missä lietsotaan rasismia? Minun mielestäni tämä on huono käytäntö ja meillä on oikeus puuttua siihen. Haluaisinkin kysyä ministeri Orpolta: eikö tälle asialle voitaisi tehdä jotain, koska se olisi se ensimmäinen teko?

15.47 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Äärimmäisen tärkeä keskustelu, ja tässä tulee hyvinkin esille se, että hyvin paljon puhutaan oikeastaan nyt myös meidän omista asenteistamme, meidän ennakkoluuloistamme, puhutaan peloista ja puhutaan myös siitä, että pitää saada puhua siitä, että pelottaa ja että kansalaisia pelottaa. Totta kai siitä pitää saada puhua.

Mutta sitten pitää myös arvioida, mitä me pelkäämme ja kuka pelkää enemmän. Se, joka tulee Välimeren yli eikä tiedä, pääseekö hän perille koskaan, saako hän koskaan nähdä perhettään, minkälainen se kohtelu tulee olemaan siinä maassa, mihin hän tulee, ja niin edel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

leen. Mistä tulee se pelko, ja mitä me voisimme kansanedustajina tehdä, jotta me lievennämme tätä pelon tunnetta ja jotta me otamme näitä ihmisiä vastaan niin, että he tuntevat, että ovat samanarvoisia, että saavat hyvän kohtelun ja että saavat myös oikeudenmukaisen käsittelyn näille turvapaikkahakemuksilleen?

Tässä minun mielestäni meillä kaikilla on vielä tekemistä. Meidänkin pitää miettiä, millä tavalla me ilmaisemme itseämme niin keskusteluissa (Puhemies koputtaa) kuin kirjoitetussa tekstissä kuin silloin, kun olemme väittelemässä asioista (Puhemies koputtaa) — koska aina puhutaan ihmisistä.

15.48 Antti Kurvinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä on puhuttu hyvistä ihmisistä. Minusta meillä on 200 hyvää ihmistä täällä salissa. Kyllähän tämän porukan tärkein tehtävä on sen varmistaminen, että kaikkien Suomessa olevien ihmisten turvallisuus ja yleinen järjestys ja vakaus säilyvät, on kysymys ylilyönneistä mihinkä suuntaan tahansa. Minä en hyväksy väkivaltaa enkä usko, että kukaan tässä salissa hyväksyy väkivaltaa mitään puoluerhymää tai uskonnollista ryhmää kohtaan, ei mitään vihantekoa vihreitä kohtaan, ei vihantekoa perussuomalaisia kohtaan.

Mutta minusta edustaja Kääriäinen oli aivan oikeilla jäljillä siinä, että kyllä työn puute ja tämä talouslama ovat yksi syy siihen, että meillä on näitä ongelmia. Minusta turvapaikanhakijat pitäisi nopeasti saada työkokeilujen piiriin, pitäisi heti saada järkevää tekemistä heille järjestettyä vaikkapa kunnissa tai järjestöissä. Myös meidän kantasuomalaisten työllisyystilanteen parantaminen ja tämän laman taittaminen tulevat vähentämään rasismia.

15.49 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä keskustelu on vähän samanlaista kuin neuvostoaikana, kun uutiset olivat semmoisia suomettuneita. Jos nosti esille epäkohtia Neuvostoliitosta, niin toimittajat sai kimppuunsa, vähintäänkin, ja toiset edustajat.

Muun muassa ministeri sanoi, että hyvin usein siirrytään vihapuheista tekoihin. Minulla on tässä semmoinen pikku esimerkki: Kevättalvella sain tappouhkauksen, yhden, pari viikkoa sitten viimeisen. Kuukausi sitten Ilta-Sanomat kertoi, että sama mies olisi tehnyt pommi-iskun Irakin armeijan tukikohtaan Pohjois-Irakissa. Kyseessä on ensimmäinen suomalainen itsemurhauskun tekijä. Porilaisella Isis-miehellä on pakistanilaistausta. Uutisissa todettiin, että epäily suomalaisesta itsemurhauskun tekijästä Irakissa pakottaa suojelupoliisin miettimään kansallista turvallisuutta. Näistä asioista ollaan huolissaan ja minuun otetaan paljon yhteyttä.

15.51 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomalainen maahanmuuttopoliittinen keskustelu palauttaa usein mieleeni Juhani Ahon teoksen Tuomio, joka kuvaa hyvin sitä, miten stereotypiat, voimakkaat korostukset ja virheelliset päätelmät toisen leirin toimimista kohtaan ajavat niitä motiiveja, joiden pohjalta toimitaan, ja usein tämä johtaa siihen, että tunne syrjäyttää monessa kohdin rationaalisen ajattelun ja hetkellisten tilanteiden merkitys korostuu.

Jos tahdomme oikeasti oppia historiasta ja lopettaa vihapuheiden ketjun, meidän on aidosti kuunneltava ja kohdattava toisiamme. Edustaja Hakkaraisen kanssa olemme tehneet tämän muun muassa Viitasaaren kuntosalilla.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

Puhemies Maria Lohela: Vielä edustajat Arhinmäki ja Salonen, ja sitten ministereiden puheenvuoroihin.

15.52 Paavo Arhinmäki vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Täällä on joissain puheenvuoroissa noussut esille, että maahanmuuton ongelmista ei saisi puhua, että se leimataan rasismiksi. Se on minusta kummallista ajattelua, koska esimerkiksi vasemmisto on paljon nostanut esille niitä ongelmia, mitä liittyy maahanmuuttoon ja kotouttamiseen: liian pitkään joutuu odottamaan päätöstä turvapaikasta, on se sitten myönteinen tai kielteinen; kieltenopetukseen on aivan liian pitkät jonot; koulutusta ei huomioida Suomessa tarpeeksi hyvin, ei ole muuntokoulutusta niin, että pystyisi niitä omia kykyjä käyttämään hyväksi; maahanmuuttajien keskuudessa työttömyys on edelleen korkea. Näistä pitää puhua ja miettiä ratkaisuja näihin.

Arvoisa rouva puhemies! Oleellista on se, onko näistä keskustelemisen tarkoitus ratkaista ongelmat — huolehtia siitä, että ihmiset kotoutuvat tähän yhteiskuntaan — vai nostetaan nämä ongelmat esille tarkoituksena ajaa ihmiset pois täältä ja ajaa ihmisiä toisia ihmisiä vastaan. Se on se suuri ero, kun puhutaan maahanmuuttoon liittyvistä ongelmista.

15.53 Kristiina Salonen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Moni kansanedustaja kertoo huomanneensa, että Suomi on henkisesti palaamassa takaisin mustavalkoiseen aikakauteen. Minusta tuntuu, että olemme matkalla yhteiskuntaan, jossa sinut määritellään jonkinlaiseksi asemasi, uskontosi, syntyperäsi, ihonvärisi tai arvomaailmasi vuoksi. Tällaisessa mustavalkoisen totuuden maassa elää vain oikea- tai vääräuskoisia. Oma totuus on niin vahvaa ja tunneperäistä, että toisinajattelijoista syntyy itselle vihollisia. Vihollisia vihataan vihapuhein ja jopa -tein. Löydämme vihollisleirien ansiosta asiasta kuin asiasta nopeasti syypäät muista kuin itsestämme. Se edesauttaa henkistä taantumaamme.

Ei ole olemassa hyväksyttävää tai ymmärrettävää rasismia, on olemassa vain tuomittavaa rasismia. Kyse on oikeasta ja väärästä. Erityisen tärkeää on, että eduskunta tekee tekoja kitkeäkseen rasismiin Suomesta.

Puhemies Maria Lohela: Ensin ministeri Lindström, 3 minuuttia.

15.54 Oikeus- ja työministeri Jari Lindström: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Rossi kyseli oikeuskäytäntöjen nopeuttamisen perään, ja kyllä, oikeusministeriössä tätä asiaa selvitetään. Ensimmäisiä toimenpiteitä on jo käytössä, eli siis kolmen tuomarin mallista kahden tuomarin malliin. Mutta se iso kysymys tulee tästä valitusprosessista, ja se on se selvitettävä asia. Se ei ole mikään yksinkertainen juttu, kuinka me saamme sitä nopeammaksi. Totta kai sinne täytyy voida resursoida lisää, mutta me tiedämme tämän taloudellisen tilanteen. Mutta toisaalta tässä on syytä priorisoida. Jotkut asiat ehkä saattavat jäädä käsittelemättä näitten asioitten takia, jotta me saamme tämän toiminnan nopeammaksi. Näitä asioita selvitetään.

Edustaja Eestilä ja edustaja Kurvinen nostivat tämän työllistymisen. Minua on syytetty tai kehuttu, ihan miten haluaa nähdä, vaikka minkälaisesta: milloin olen EK:n juoksupoika, milloin olen mikäkin. Viimeksi sosiaalisessa mediassa — en ottanut sitä vihapuheena, alkää ymmärtäkö väärin — minua syytettiin Astrid Thorsiksi, (Naurua) ja se johtui siitä, että puhun niin paljon sen puolesta, että työllistyminen on parasta kotouttamista. Minä en kyllä ymmärrä, mikä siinä on niin pahaa, että me saamme nämä ihmiset töihin. Täällä moni

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

kysyi juuri nimenomaan sen perään, voisiko näitä ihmisiä työllistää nopeammin. Minun mielestäni kyllä, mutta siinä on tietenkin keskustelua myös sitten SM:n kanssa, mitä tämän asian kanssa tehdään. Mutta sinä aikana, kun nämä ihmiset odottavat sitä lupaa, onhan se nyt paljon järkevämpää, että he tekisivät jotain hyödyllistä työtä kuin potkisivat jalkapalloa, vaikka jalkapallo on erittäin hieno laji.

Edustaja Östman kyseli, pitääkö tätä nimetöntä uhkailua, vihapuhetta sietää. Ei pidä sietää. Olen itse monta kertaa miettinyt tätä samaa ongelmaa. Miksi annetaan ihmisille niin kuin lupa nimimerkin takaa haukkua aivan surutta toista? Ne eivät pelkästään tässä tapauksessa ole rasistisia, ne ovat muitakin, mutta ne kohdistuvat meihin poliitikkoihin. No, meidän pitää sietää kaikkea, mutta ei tätä. Tässä suhteessa on hienoa huomata, että meillä päin paikalliset lehdet ovat tiukentaneet moderointiaan eli he puuttuvat tähän. Tämä on mielestäni hyvä, mutta se ei riitä. Siinä mielessä otan kyllä vakavaan pohdintaan, pitäisikö tälle asialle oikeasti tehdä jotakin, koska kyllä pitää olla pokkaa sanoa omalla naamallaan ja nimellään, jos on jotain mieltä.

Puhemies Maria Lohela: Ministeri Orpo, 3 minuuttia.

15.57 Sisäministeri Petteri Orpo: Arvoisa rouva puhemies! Ensin ihan pari sanaa maahanmuuttoasiasta, joka ei varsinainen aihe ollutkaan, mutta tämä, mitä on tapahtunut Euroopassa ja Suomessa kesästä lähtien, niin sehän on muuttanut koko meidän ajattelumme. Toki on ollut niitä, jotka ovat puhuneet, että pakolaismäärät maailmassa ovat suuria ja Suomikin voi Euroopan osana joutua suurenkin muuttoliikkeen kohteeksi, mutta siitä, mitä kesällä sitten edessä oli, harva tässä salissa vielä puhui keväällä. Mutta se on pistänyt meidät miettimään kaiken uusiksi, niin turvapaikanhakijoiden vastaanoton kuin kaikki siihen liittyvät prosessit. Me joudumme miettimään isosti ministeri Lindströmin johdolla työ- ja elinkeinoministeriössä kotouttamiseen liittyviä kysymyksiä: vastaanottokeskusten perustamisista, palautuspolitiikkaa, yhteistä eurooppalaista maahanmuuttopolitiikkaa. Kaikki pitää miettiä uudella tavalla. Me olemme täysin uuden tilanteen edessä, ja tämä haastaa suomalaisia yhteiskuntaa, myöskin sitä ilmapiiriä, joka Suomessa vallitsee, ja siihen nähden tämä keskustelu, tämän ajankohta, todella tuli kreivin aikaan, aivan erinomainen keskustelu. Kiitos hallituksen puolesta hyvästä, rakentavasta hengestä, joka täällä oli.

Se, mitä toivon, on se, että te kaikki ja me kaikki välitämme tätä viestiä suomalaisille, annamme heille oikeaa tietoa asioista. Ennakkoluulo on nimenomaan luulo, ei tieto. Oikean tiedon välittäminen, tämän keskustelun hengen välittäminen tavallisille suomalaisille, jotka pohtivat, mitä maailmassa tapahtuu, mitä tästä seuraa — he janoavat oikeaa tietoa, olen nähnyt sen sadoissa kohtaamisissa tämän työtehtävän aikana, ja yksikään keskustelu ei ole mennyt hukkaan. Väitän, että yksikään keskustelu ei ole lisännyt ennakkoluuloja vaan on luonut rakentavampaa ilmapiiriä. Toivon, että tätä työtä teemme kaikki. Tämä keskustelu antaisi erinomaisen pohjan. — Kiitos.

Puhemies Maria Lohela: Viimeisen vastauspuheenvuoron tähän aiheeseen käyttää edustaja Razmyar.

15.59 Nasima Razmyar sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos kovasti tästä, ja kiitos vielä kerran ministerille erinomaisesta puheenvuorosta. On hienoa, että tämä keskustelu on käyty täällä tänään. Toinen vaihtoehto olisi ollut se, että tätä keskuste-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 50/2015 vp

lua ei olisi lainkaan käyty. Uskon, että se tuli tarpeeseen. Täällä on käytetty oikein hyviä puheenvuoroja, mutta toki tätä keskustelua pitää jatkaa, ja tämä on oikeastaan vain aloitus siihen, mihin suuntaan meidän pitää mennä.

On totta, että rasismien tunnistaminen ja tunnistaminen on valtavan tärkeää. Täällä puuhuttiin paljon arjesta. Ihmiset, jotka katsovat täällä tätäkin parhaillaan, miettivät, että "millä tavalla minä voin puuttua omaan arjessani". Se on toki ilman muuta tärkeää, mutta nämä ihmiset tarvitsevat, hyvät edustajat, myös esimerkkiä meiltä. Päättäjillä on suuri vastuu siinä, minkälaisista esimerkeistä me annamme ja minkälaisista keskustelua me suomme. Mielenpide ja mielenpitempivapaus ovat hieno asia. Se on itse asiassa niitä hienoimpia suomalaisia arvoja, mitä itse tunnen ja tunnistan. Mutta rasismi ei ole mielenpidetysymys, ja toivon, että tästä keskustelusta pääsemme pikkuhiljaa yli.

Tämä keskustelu tuli tarpeeseen, mutta vieläkin tärkeämpää on jatkaa keskustelua. — Kiitos kovasti.

Keskustelu päättyi.

Asian käsittely päättyi.